

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1925 november 7.

298. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

Utolsó fejezet

Itália a kalandok és kalandorok országa. Történelme: Sforzák és Borgiák, testvérharc és barrikád. A bővérű olaszok kezében mindig könnyen durrant a revolver, Róma történelmi kövein sürrün ittak áldomást kondottier-vezérek. A mult örökké bujtogatta az olasz népet, az a messzi pár ezer esztendő, ami kőben, énekben ott kísért Milano szépséges templomai fölött és Nápoly kikötőjében. Tradíció, örökség volt Olaszországban a tör és a fegyver dicsősége: hősök, akik meghaltak, kalandorok, akik győztek, egyformán testálták az olasz népre azt a barbár parancsot: csak a halál segít. Oroszországon kívül sehol a világon nem gyuladt ki annyiszor a föld, mint Itáliában és sehol se bukott le véresen annyi zsarnok, mint az Alpok alatt. Két századra visszamenőleg mégis minden érdemes esztendőben a fegyver diktált tempót az olasz életnek, a revolver volt az ur és kondottierek tartották a gyeplőt és ülték a hatalmat. A legujabb zsarnok: Mussolini négy évvel ezelőtt robogott föl a római Capitoliumra, hogy fegyverrel osszon igazat és adjon békét az országnak. Róma, ez a nemes város még fel sem ocsudott a rémületből, már a fekete ing elöntötte az uccáit. Mit tehetett? — hódolt a győzőnek, dicsérte a cézárt, aki úgy tört be a kapukon, mint szabadító és úgy beszélt, mint a diktátorok szoktak: nyersen, keményen. A demokrácia széthullott csapata későn ébredt, Mussolini már erősen ült a nyeregben, amikor a maszk lehullott és a fasizmus bornirt ábrázata kirajzolódott az olasz égbolton. Fegyver ellen csak fegyverrel lehet küzdeni; az ellenzék pusztakézzel hiába próbált ütni — a végén halottakat siratott. Mert a fekete ing nem nyult keztyűs kézzel a dolgokhoz, ha kellett, revolverrel fojtotta el az elégedetlenséget, fegyverrel szórta szét a demokrácia friss sáncait Róma előtt. Mussolini mindig diadal-maskodott, mindig győzött és mindig — fenyegetett. A végén már kétségbeesés vett erőt az olasz hazafiakon és a kétségbeesés fegyvert nyomott a kezükbe. Zamboni vállalkozott rá, hogy a duce szívébe golyót röpít Olaszország, az olasz igazság nevében. De a terv kiderült, a merénylőt elfogták és Mussolini — mosolygott. A fasiszták pedig munkához láttak és a régi recept szerint végigdulták az ijedt és nyugtalan országot.

Két nap óta pokol az olasz föld, tele jajjal, sebekkel és gazsággal. Az ellenzék vezetőit letartóztat-

ták, nyomdákat pusztítottak el és ártatlan embereket hurcoltak börtönökbe. A nagy leszámolásban a jugoszláv kisebbségről sem feledkezett meg Mussolini gárdája. Triesztben lerombolták a szlovén lap, *Edinost* szerkesztőségét és nyomdáját. A vak előtt is világos, hogy *Zamboni*hoz semmi köze sem lehetett a szlovén kisebbségnek, de az olasz tulbuzgó hazafiság, ha ütni kell, sohasem mulasztja el, hogy ne üssön a békés szlovén kisebbségen. A sok példátlan gazság között, amit a feketeingesek elkövettek, ez a legnagyobb és legfájdalmasabb. A dühöngő terror azonban hiába: az óra már elütötte a tizenkettőt. Az olasz földön ezer és ezer *Zamboni* él, akiket fojtogat a fasiszta sötétség. És ahol röpködnek a

golyók, ott senkise tudja, hogy holnap kinek a szívére rajzol piros rózsát a mannlicher. Mikor *Mateottit* megölték, mindenki azt hitte: ez az utolsó fejezet. Tévedtünk, még egy revolver hiányzott: *Zambonié*. Most már itt van, a végső próba itt van, elkövetkezett. Az olasz demokrácia előtt csak két választás van: vagy végleg lemond jussáról, vagy felveszi az odadobott kesztyűt. Az ország torkig van a fasizmusmal és a vezérrel, *Mussolinivel* — kicsit sokat is koplalt a cirkuszért. A feketeingesek alatt ropog a padló; már minden igéretet elpuffogtattak. Az élet-halálharc, amely megkezdődött, talán meghozza végre az olasz demokrácia győzelmét és a fasizmus vereségét.

A radikálisok sürgetik a tartományi választások kiírását

Pribicevics-párti képviselők interpellációja a külügyminiszterhez a trieszti szlávellenes fasiszta zavargások miatt

Beogradból jelentik: A nemzetgyűlés pénteki ülésén folytatták a rokkant-törvényjavaslat részletes tárgyalását. Napirend előtt *Bazala* dr. horvát föderalista sürgősségi indítványt tett az állami tisztviselők felemelt fizetési járulékaik kiutalása tárgyában. *Stojadinovic* Milán pénzügyminiszter felszólalása után a nemzetgyűlés kimondta a sürgősséget.

Rátértek ezután a rokkant-törvényjavaslat második fejezetének tárgyalására. *Agatonovic* és *Kujundzics* demokrata képviselők több módosító indítványt tettek, amelyeket azonban a többség elvetett.

Agatonovic beszéde után a nemzetgyűlés félbeszakította a rokkant-törvényjavaslat vitáját és *Radosavljevic* demokrata kérte a sürgősség kimondását interpellációjára, amelyet a horvátországi Stragar községben történt választási visszaélések tárgyában intézett a belügyminiszterhez. *Makszimovic* belügyminiszter indítványára a nemzetgyűlés hozzájárult a sürgősség kimondásához.

Ezután az elnök berekesztette az ülést és a következő ülést szombat délelőtt tíz órára tűzte ki.

Interpelláció a trieszti szláv nyomda lerombolása miatt.

A parlament pénteki ülésén *Pivko* dr. és *Zserjav* Pribicevics-párti szlovén képviselők sürgős interpellációt intéztek a külügyminiszterhez amiatt, hogy a fasiszták e hó 5-ikén lerombolták a trieszti szlovén lapnak, az *Edinost*-nak nyomdáját. A fasiszták beha-

loltak a nyomda épületébe, a papíranyagot benzinnel telocsolták és felgyújtották és a rotációs gépet, továbbá az egész nyomdai felszerelést elpusztították. A rendőrség csak akkor avatkozott bele, amikor a rombolók már befejezték munkájukat.

Pivko dr. és *Zserjav* képviselők elmondták interpellációjukban, hogy a rombolás híre még az éjjel eljutott Ljubljanába, ahol óriási izgalmat keltett és olaszellenes tüntetéseket idézett elő.

Az interpelláló képviselők rámutattak arra, hogy a felháborító trieszti vandálizmus az olasz kormány határozatának következménye. A következő kérdéseket intézik *Nincsic* külügyminiszterhez:

1. Van-e tudomása a külügyminiszter urnak arról, hogy november 5-én éjjel a fasiszták elpusztították az ottani szláv sajtóvállalat nyomdáját?

2. Hajlandó-e a külügyminiszter ur felszólítani az olasz kormányt, hogy intézkedjék olaszországi véreink élet- és vagyonbiztonságának megvédésére?

3. Hajlandó-e a külügyminiszter ur lépéseket tenni aziránt, hogy az olasz kormány az *Edinost* nyomdájának elpusztításával okozott kárt megtérítse?

4. Amennyiben az olasz kormány nem volna hajlandó jóvátenni ezt a gonosz és barbár eljárást, hogyan képzei a külügyminiszter ur a barátságos viszonyt az SHS királyság és Olaszország között.

Pivko dr. és *Zserjav* képviselők arra kérik a külügyminisztert, hogy már a nemzetgyűlés szombati

ülésén adjon választ az interpellációra.

Az állami tisztviselők ki nem fizetett illetményei

A *Vecernje Vreme* kérdést intézett *Radonic* Jován dr.-hoz, a pénzügyi bizottság elnökéhez az állami tisztviselők ki nem fizetett illetményei ügyében, amelyet *Bazala* dr. a nemzetgyűlés pénteki ülésén szóvá tett. *Radonic* kijelentette, hogy ez a kérdés már a mult ülészakra is ki volt tűzve, azonban ezideig elmaradt a tárgyalása. A pénzügyi bizottság már legközelebbi ülésén foglalkozni fog az ügygel.

A radikális klub ülése

A radikális klub pénteken ülést tartott, amelyen a tartományi választások kérdésével foglalkozott. *Pavlovics* Stojadin képviselő tett erre vonatkozólag előterjesztést és a megindult vitában *Jovanovic* Ljuba, *Lalosevic* Jócó dr., *Markovic* Lázár dr. és *Stosics* képviselők vettek részt. Valamennyien hangsúlyozták felszólalásukban, hogy a tartományi választások kiírása az ország konszolidálása és az alkotmányos élet megteremtése érdekében mulhatatlanul szükséges. *Jovanovic* Ljuba rámutatott arra, hogy a tartományi választások kiírásával a régi országrészek kérdése is likvidálható lesz. *Makszimovic* Bózsó belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a kormány is óhajtja a tartományi választások mielőbbi kiírását és rövidesen abban a helyzetben lesz, hogy értesítheti a klubot a választások időpontjáról. Nagyszámu képviselőnek az a kívánsága, hogy a tartományi választásokat olyan időpontban tartsák meg, amikor a parlament nem tart üléseket és általában azt hiszik, hogy a tartományi választásokat karácsony és újév között fogják megtartani.

A német jóvátételi szállítások a minisztertanács előtt

A minisztertanács pénteken este ülést tartott, amelyen a német jóvátételi fizetések ügyével foglalkozott. A kérdéstről dr. *Ribarcs* Ottokár, a nemzetközi szerződések osztályának főnöke referált a minisztertanácsnak, amely a jelentés alapján instrukciókat dolgozott ki a berlini jugoszláv jóvátételi delegáció számára. Jugoszlavia a legközelebbi időben tíz millió aranyárka értékű jóvátételi szállítmányt fog kapni.

A horvát parasztklub ülése és a Radics-párti miniszterek

A horvát parasztpárt képviselői klubja pénteken ülést tartott, amelyen a dalmáciai községi választásokkal foglalkoztak és elhatározták, hogy nagy agitációt fognak Dalmáciában kifejteni. A

ülésein egyes képviselők kifogásolták, hogy a Radics-párti miniszterek nem jelennek meg a klub ülésin és elhatározták, hogy *felszólítják a minisztereket, hogy legalább egyikük vegyen részt a klub ülésin.*

Stojadinovics pénzügyminiszter a királynál

Stojadinovics pénzügyminiszter pénteken audiencián jelent meg a királynál. A pénzügyminiszter reszortügyekről referált öfelségének.

Tavasszal lesz a koronázás

A szerdai minisztertanácson, amelyen a király elnökölt, a kormányhoz közelálló körök szerint többek között szóba került Öfelsége megkoronázása is. A »Pravda« híradása szerint a minisztertanács elhatározta, hogy a koronázási ünnepségeket kora tavasszal tartják meg.

A pénzügyi bizottság tagjai Kragujevácon

A pénzügyi bizottság valamennyi tagja vasárnap Kragujevácon meggyűlést tartott. A bizottság megtekinti az ottani állami fegyvergyárat, amely nagyobb összegű segély kiutalását kérte a kormánytól.

Az ellenzék vezéreinek tanácskozása a szociálpolitikai miniszterrel

Szimonovics Milán szociálpolitikai miniszter pénteken magához kérte az ellenzék vezereit, akikkel a rokkanttörvény-javaslatról tárgyalt. Az ellenzék vezérei és Szimonovics miniszter között megállapodás történt, mely szerint a miniszter az ellenzék több javaslatát elfogadta.

Megvonják a vízi koncessziókat

A vizierők kihasználásáról szóló törvénytervezet kidolgozásával megbízott miniszterközi bizottság ülést tartott. Az ülésen foglalkoztak az alkotmány 139-ik paragrafusára végrehajtásának kérdé-

sével, mely a vizierők kihasználásáról intézkedik. A bizottság elhatározta, hogy bizonyos vizierők kihasználására kiadott koncessziókat megvonja.

Ülést tartott a vámtarifa ügyében kiküldött bizottság is, amely

folytatta a fémbehozatali vámoról már megkezdett vitát. A képviselők az ülés után nem adtak információt, úgy hírlik azonban, hogy a bizottság bizonyos fémfajtákra kivett behozatali vámor megszüntetését határozta el.

A hymen-börze spekulánsai

Elvált egy suboticei házaspár, hogy újból összeházasodjon és ötvenezer dinár segélydíjat vegyen fel a kiházasító-egyletektől

A suboticei törvényszéken Pertán József kömüves ellen kártérítési pört indított huszonötezer dinár erejéig a volt felesége, azon a címen, hogy a kömüves ravasz fondorlattal rávette őt a válásra, de nem akarja másodszor feleségül venni. Pertán hat esztendőn keresztül boldog házasságban élt a feleségével, aki egy topolai gazdálkodónak a lánya. A házasságból két gyermekük született. Öt hónappal ezelőtt a férj egy vasárnap délelőtt, amikor hazatért a Sztipics-féle vendéglőből, így szólt az asszonyhoz:

— Irma, váljunk el!

— Megörültél? — kérdezte Pertáné ijedten.

Amikor a kömüves látta felesége rémületét, nevetni kezdett és kijelentette, hogy eszeágában sincsen elhagyni feleségét, csupán szinleges válásra gondol. Elmondotta, hogy a vendéglőben azt hallotta, hogy kiházasító-egylet alakult Suboticán, amely nagy hozományt ad a tagjainak.

— Rábészélt engem arra — mondja Pertáné a törvényszékhez intézett keresetében — hogy indítsunk egymás ellen engesztelhetetlen gyűlölség címén válópört és lépünk be tagnak egyúttal a kiházasító-egyletbe. Ha a bíróság kimondja majd a válást, akkor újból meg esküszünk és felvesszük a nekünk járó segélydíjat az egylettől. A volt férjem azt mondta, hogy ha mind a ketten beiratkozunk, akkor százezer dinárt is fogunk kapni és leszámítva belőle a válópör meg az ügyvédek költségeit, még

mindig fog maradni nyolcvan-kilencven-ezer dinár. Nekem nem tetszett ez a dolgoszt mondtam, hogyha egyszer már örök hűséget esküdtünk egymásnak, akkor csak maradjunk meg emellett, de ő kinevetett és azt mondta, hogy ostoba vagyok, mert ha kétszer esküszünk örök hűséget, az kétszer annyit ér, mintha csak egyszer esküdtünk volna. Végre is levett a lábamról és én beleegyezésemet adtam abba, hogy elvadjunk. Másnap elvitt egy ügyvédhez, aki előtt nyilatkozatot irtam alá, azután pedig ledynevemem beiratkoztam alapító-tagnak az egyik kiházasító-egyletbe.

A kereset további részében elmondja Pertáné, hogy férje egy másik kiházasító-egyletbe lépett be alapító-tagnak. Vérmes reményekben csalatkoztak kisé, mert a hullabörzék mintájára alakult kiházasító-egyletek csak huszonötezer dinár segélydíjat fizetnek ki az alapító-tagoknak és így a várt százezer dinár helyett mindössze csak ötvenezer dinárra számíthattak ketten együtt. A válópört mindameltt megindították és a bíróság két hónappal ezelőtt ki is mondta a válást mindkét házastól hibájából. A férj ekkor azzal a kifogással, hogy az egylet alapszabályai ezt megkövetelik, elköltözött a Drina-utca 7. számú házban levő lakásukról — mint mondotta — addig, amíg újból házasságra nem lépnek egymással.

Ettől az időponttól kezdve Pertán egyre ritkábban érintkezett családjával és amikor felesége sürgetni kezdte, hogy a hymenbörzén — ahol a rendes tőzsdei

kötések helyett házasságkötések szerepelnek — perferuálják az üzletet és ebből a célból minél előbb házasodjanak össze, azt válaszolta, hogy ezzel még várni kell.

— Az alapszabályok szerint — mondotta — csak hat hét múlva lehet megtartanunk az esküvőt.

Hat hét múlva Pertán újabb kibuvót talált — ezuttal is az alapszabályokra hivatkozva — majd amikor Pertáné kijelentette, hogy nem vár tovább, az elvált férj hosszas kerteles után kibökte, hogy nem hajlandó volt feleségét még egyszer feleségül venni, mert nötlenségét nem akarja feláldozni.

Hiábavaló volt az asszony minden sirása és könyörgése, a kömüves ragaszkodott ahhoz, hogy ő ezentúl »szabadkömüves« lesz és tudni sem akart többé arról, hogy még egyszer megnyúljon. Annál nagyobb volt az asszony megrökönyödése, amikor néhány nap múlva arról értesült, hogy volt ura eljegyezte N. Mariskát, akivel a kiházasító-egyletben ismerkedett meg. Pertán Józsefnek rögtön ügyvédhez fordult és bünyvádi följetelést akart tenni volt ura ellen család címén, majd a válás érvénytelenségének kimondását akarta kérni a törvényszéktől. Amikor az ügyvéd mindkét lépésről, mint kiltástalanokról, lebeszélte, Pertáné — hogy legalább a veszett fejsze nyelét megmentse — beperelte volt urát huszonötezer dinárra.

Az asszony keresetével szemben Pertán József azzal védekezik, hogy felesége nem jogosult magának követelni annak az ötvenezer dinárnak a felét, amit ő és N. Mariska házasságkötésük révén a kiházasító-egylettől kapnak.

— Az egyletnek ugyanis csak lednyok lehetnek tagjai az alapszabályok értelmében — mondja viszont keresetében — már pedig elvált feleségem, amikor alapító-tagnak beiratkozott, asszony volt és csalást követett el, amikor lednynek adta ki magát. Ha el is vettem volna másodsorú feleségül, akkor sem kaphatta volna meg jogosan a segélydíjat és így minden jogcime hiányzik arra, hogy tőlem a huszonötezer dinárt követelje.

A különös pör elé jogászörökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

Szivárványos ifjuság

Irtá: Illés Endre

Az ablak nyitva állt, s a szomszédos háztetőről vörhenyes, nagy lepke libbent be a harmademeleti, kis szobába. Néhány pillanatra megpihent a szemközti falon. Azután kiterjesztette a szárnyait és tétován, határozatlanul mozdult. A poros fényképek között egyre magasabbra, egyre följebb kuszott. Szikrázott s vérvörös lett a kopott fal, ahová csak szállt.

Bucsuzkodó, bágyadt nap süttött odakünn. A város fölött az utolsó sugarak csillogtak már és a háztetőkről le-lecsuszott néha egy-két nyalábravaló.

Október volt, késő meleg délután. A vetetlen, fekete vaságyon nyitott szemekkel, mozdulatlanul feküdt a fiú.

Az asztal mellett egy fellapozott könyv várta. A sarokban a töredezt mosdó állt. Egy kopott szekrény, két recsegő szék, a megtámasztott polcon néhány tankönyv: ennyi volt a kis szoba butorzata.

A fiu feje alá fektette a karjait és szemeivel a késői sugarak színes játékához menekült, a vörhenyes lepke a falon már majdnem a mennyezet alá ért.

Homály creszkedett az alacsony szobára, s szomorúságot, szegénységet virágozott minden sarok.

Mélyen lent, a kővezett, szűk, kis uccán, egy teherautó robogott lassan el. Kiméretlen, erős zaja felért egészen a harmadik emeletig: meg-

remegtette a falakat s eljátszott a zörgő ablaküveggel.

Azután ez is elmúlt.

A csend, mint egy nagy pók, szövegte alkonyos, sűrű fátyolait.

A lepke már a bámuló mennyezetten pihent.

És ebben a pillanatban, a hatalmas, szürke házban az ucca tulsó oldalán, fenn a harmadik emeleten, mint egy haragvó tenger, fölzugott a mindenesti zongora.

— Öt óra! — sóhajtott az ágyon a fiú.

És felkőnyökölt.

Szemben, a fehér csipkefüggönyök mögött, zengett a sok, megütött hur. A bucsuzkodó, meleg, októberi alkonyaton, mint egy idegen ember, dalolt valami messi, sugaras öröm.

A fiú ült az ágyon.

Öt órakor, egészen pontosan, minden nap megszólalt ez a zongora.

És a fiúnak, a kopott kabátja alatt, öt órakor, egészen pontosan, mindennap fájni kezdett a szíve.

Mint millió vízcsepp egy hatalmas szökőkútból: szikrázva ömlött szerte a barna alkonyodásban a sok színes álom. Mint sulyos doronggal felvert pihenő, fehér galambraj: átiött onnan tulról a sok, busító, nehéz üzenet:

— Van szépség... van fény... van tavasz... vannak ismeretlen országok... vannak nagyszerű csodák... vannak szívifájdító asszonyok... Szivárványos, szép ifjuság: van, van ilyen is valahol!

A fiúnak a harmademeleti kisserő-bában elszáradt, keserű lett a torka:

— Van... másnak...!

Az örvénylő, kavargó hangokban, ott tul, megcsillant már az egész, nagyszerű, elérhetetlen élet.

S a magános hallgatózónak, a kemény, vetetlen vaságyon, mint egy rossz iz, felcsuklott morzsolódó, tavasztalan, egész ifjusága.

Áhítatosan, elmélyedve, a fehér csipkefüggönyök mögött, fáradhatatlanul játszott valaki.

És a fiúnak eszébejutott: egyszer, egy ilyen kezdődő, barna estén, megállt egy ragyogó kirakat előtt, állt, elnézte a kirakatot, el önmagát, s az erős, éles villanyfényben a kopott ruhája még kopottabb lett.

Oda tul játszottak.

És a megszépítő, meleg muzsikában egy kopott szoba: még kopottabb lett. Egy huszonegy éves szív: még sulyosabb. Álomok, amelyek nem jöttek el: szebbek. Szomorúságok, amik eljöttek: feketébbek.

— Hiszen csak gyakorol valaki, — vigasztalgatta magát a fiú.

De már didergett.

Felállt az ágyról, magára kapta a felöltőjét és menekült.

Nem... nem birta tovább...

Nem... nem jó: nagyon szegényen nagyon szép dolgokkal találkozni.

Öt óra után minden nap elmenekült hazulról.

Künn zugott a város, transzparensék hunyorogtak a magasban, fény szálkázta az estét. És emberek rohantak: a célok felé, harcra készen, éhesen rohantak. Kétfesben, erősen, a nárujkkal, mind-mind.

Meleg, őszi este volt, a fiú mégis fázott,

Feltúrta a kabátja gallérját: ő egyedül volt.

Amikor hazatért, csak a csend fogadta már. Ott tul behuzták az ablakot.

S ő leült az asztal mellé s összeszorított fogakkal a könyve fölé hajolt.

— Nem... azért sem fog sóhajítani...!

A mennyezett alatt halványan, sárgán égett a lámpa, a betük egyre halványabbak lettek a szemei előtt. Egyre lejjebb hanyatlott a feje is: lassan elaludt.

S kimerülten, elnyünten borult el az irtózatos, nagy befütenger fölött, a nyitott könyvön.

Aludt, aludt.

Az éjszakai csillagok fényesedtek már: már fölriadt.

Felállt, az ablakhoz lépett.

Mozdulatlan, hűvös, őszi éjszaka volt odakünn. Október szivverését hozta el a csöndben valami könnyű lehet. A fátyolos sötétségben, tul a házakon, messze-messze, ismeretlen mozdonyok fütyöntgettek egymásnak. Ragyogó ezüstsarlóval világított a hold.

A fiú nézett ki az ablakon.

Egy kissé megdidergett: eszébe jutott a sok vigasztalan szürke hétköznapi. Ami már elmúlt és ami még jönni fog.

Átnézett a szemben fehérülő ablak könnyű csipkefüggönyére és szomjasan, vágyódva, türelmetlenül várni kezdte a holnap délutáni öt órát.

Ujrávárni.

KISEBBSÉGI ÉLET

Dániában, ebben a boldog, békés parasztságban most rendezték véglegesen a kisebbségek iskolaügyét. Az egész Európában egyedülálló reformról az egyik holland lap érdekes cikket ír, melyben az új dán törvényt részletesen ismerteti: A városokban — írja a lap — az elemi iskola két csoportra oszlik: egyikben dán az oktatási nyelv, a másikban német. (A szülőknek vagy gyámoknak szabad választásuk van a két csoport között.) A dán tannyelvű csoportban a negyedik osztálytól kezdődőleg hetenként 4—6 órán keresztül tanítják a német nyelvet és a német nyelvű elemi iskolákban 4—6 órán át a dán nyelvet — de ezek az órák sem kötelezők. A falusi iskolákban a tannyelv a tankerület népessége nyelvvel azonos. De amennyiben a kerület választóinak legkevesebb 10 százaléka, akiknek 14 éven alóli gyermekeik vannak, ebbeli kívánságát kifejezi, népszavazás dönt afelett, hogy felállítandó-e német tannyelvű külön tagozat. Ha azonban a kerület választóinak husz százaléka, akiknek legkevesebb tíz iskolaköteles gyermeke van, a német nyelvre szavaznak, mint tannyelvre, intézkedés történik, hogy ilyen nyelvű oktatásban részesüljenek azok, akik ezt kívánják. A törvény szerint tekintetbe kell venni a német nyelven való oktatásra irányuló kérést akkor is, ha a választók arányszáma, akik ezt kérik, kisebb, de legalább 24 gyermektől van szó. Ezen az alapon Észak-Schleswig Holsteinban 27 állami elemi iskolát alakítottak (150 osztállyal) német tannyelvvel, amelyeket körülbelül 2800 gyermek látogat. A dán iskolák növendékeinek száma körülbelül 22.100, mely 303 iskola között oszlik meg. A német kisebbségnek minden lehetősége megvan arra, hogy magániskolákat alapíthasson. A német kisebbség eddig hét esetben élt ezzel a jogával; a dán állam ezeknek az iskoláknak tanulónként és évente 50 korona államsegélyt nyújt. A középiskolai oktatást hasonló szellemben rendezték.

*

A Journal de Genève, Svájc legtekintélyesebb lapja behatóan foglalkozik a genfi kisebbségi konferenciával. »A kisebbségek kongresszusán — írja a lap — nemcsak arra irányuló kísérletet látnunk, hogy a különböző kisebbségek érdekeit megvédjék, hanem ami még fontosabb: az első lépést abban az irányban, hogy azok a népek, amelyek a politika nagy sakkjáráján gyakran ellenséges figurákként állottak egymással szemben, végre együttműködjenek. Ha a kongresszus gyakorlati eredményét tekintjük, el kell ismerni, hogy nagy haladás a kongresszus létrejötte és hogy a kongresszus békés munkája pozitív eredményt jelent. Az egybehívók helyesen tették, hogy ezúttal csak elvi kérdéseket vettek fel a napirendre. Ha egyszer a nemzetközi együttműködés irányelvei meg vannak állapítva, később majd lehet foglalkozni bizonyos külön esetekkel is. A kongresszus tagjai nehéz feladatukat teljesen megértették és a különböző beszédek világosan mutatták, hogy nem közös front megteremtéséről van szó a többségekkel szemben, hanem közös front megteremtéséről a többségekkel együtt a kölcsönös bizalmatlansággal szemben.

*

A román cenzura bornirt önkényének jellemzésére az egyik erdélyi lap csokorba-kötve bemutatja azokat a sorokat, amiket az újabb időben kitöröltek a cenzorok a határmenti magyar lapokból. Az egyik eset: a földmivelésügyi miniszter aradi tartózkodása alkalmával egy magyar újságról riportot írt róla, melyben a hűség kedvéért megemlíttette, hogy a miniszternek fűszék, erős szakkála van. A cenzor felháborodva kihuz-

ta a sort, sőt azt sem engedte közölni, hogy a miniszter — nem fogadott küldöttségeket. A másik eset még jellemzőbb. Az egyik aradi lap meg akarta írni, hogy Scholtz Róbert tanár nem irathatta be gyerekeit magyar iskolába,

mert azt mondta az igazgató, hogy az apjának német neve van, tessék menjon a német intézetbe. A cenzor könyörtelenül kihuzta a cikket a lapból, mert, mint megjegyezte, az állam tekintélyét sérti.

Oroszország támogatja Törökországot a moszuli kérdésben

Megkötötték a török-orosz egyezményt

Moszkvából jelentik: Két napi tárgyalás után Litvinov helyettes külügyi népbiztos és Zeki bég moszkvai török követ között létrejött a megállapodás Törökország és Oroszország együttműködéséről.

A megállapodás értelmében az orosz és török kormány kölcsönösen kötelezik magukat, hogy a moszuli-kérdésben és a muzulmán mozgalom tekintetében egy uton fognak haladni és a locarnói egyezményvel

szemben Oroszország és Törökország egységes álláspontot foglalnak el. Oroszország biztosítja az egyezményben Törökországot, hogy a Mossul-kérdésben a szükséges fegyveres támogatást nyújtja neki. Törökország ezzel szemben segíti Oroszországot keleti politikája végrehajtásában.

A létrejött egyezményt a legközelebb ratifikálni fogják úgy Angorában, mint Moszkvában.

A szocialista internacionale sürgeti az új leszerelési konferencia egybehívását

A munkásság elégedetlen Locarnóval

Londonból jelentik: A szociáldemokrata munkásinternacionálé végrehajtott bizottsága értekezletet tartott, amelyen elsősorban azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a szocialisták milyen álláspontot helyezkedjenek a locarnói szerződésekkel szemben. A gyűlésen Argentina, Ausztria, Belgium, Franciaország (Bracke és Longuet), Georgia, Hollandia, Lengyelország, Magyarország (Peidl), Nagybritannia (Macdonald és mások), Németország (Wels), Olaszország, Oroszország, Örményország, Spanyolország és Svédország delegátusai vettek részt. A sajtó képviselőit nem bocsátották be. Este közleményt adtak ki, amely többi között ezeket mondja:

Az egyes országok delegátusai nyilatkoztak a nyolc órai munkanap ügyében. A nyolc órai munkanapot a különböző országok munkásai számára csak akkor lehet biztosítani, ha azt nemzetközileg garantálják. A szocialista pártok az egyes országokban erőlyes propagandát indít-

nak és nagygyűléseket rendeznek, hogy a nyolc órai munkanap érdekében mozgalmat készítsenek elő és a Belgium ratifikálásával megadott példa követését másutt is biztosítsák.

Többek felszólalása után elfogadták azt a határozati javaslatot, a melyben a munkás internacionálé ismételtén kifejezést ad annak a felfogásnak, hogy az európai békét a genfi jegyzőkönyv alapján lehet elérni. A locarnói konferencia határozatait nem pótolják a genfi jegyzőkönyv határozatait, amelyek szélesebb arányú intézkedéseket ölelnek föl. A munkásság azonban Locarnót így is az első lépésnek tartja az európai béke biztosítására.

Követelik a Ruhr-vidék megszállásának jogi likvidálását, a Ruhr-terület kiürítését, a Saar-terület helyzetének jogi és tényleges szabályozását. Követelik végül, hogy a locarnói paktum ratifikálása után sürgősen leszerelési konferenciát hívjanak össze.

A fasiszták lerombolták a trieszti szláv lap nyomdáját

Szétdúlták az Edinost szerkesztőségét és felgyújtották a lap nyomdáját — Olaszellenes tüntetések Szlovéniában

Beogradból jelentik: Politikai körökben pénteken rendkívül nagy izgalmat keltettek azok a Triesztből érkező jelentések, amelyek szerint

a fasiszták csütörtök este lerombolták és felgyújtották az Edinost című szlovén lap szerkesztőségét és nyomdáját.

A trieszti jelentések szerint az olasz fasiszta bandák csütörtök este fél kilenckor nyomultak be az Edinost szerkesztőségébe, ahol a munkatársak ép a pénteki lapot csinálták. A fasiszták megtámadták az újságit, akiknek csak nehezen sikerült életüket megmenteni. A fasiszta-csoport a szerkesztőség berendezésének összerombolása után a lap nyomdájába vonult át, ahol

szétrombolták a gépeket, majd a papirkészletet felgyújtották.

Rendőrség az egész rombolás alatt nem mutatkozott, úgyhogy a fasiszták szabadon garázdálkodhattak és végezheték vandál munkájukat és a nyomdavidálatból csak a csupasz

falak maradtak meg.

Ljubljanában még csütörtök este hirt terjedt a trieszti rombolásnak és

a szlovén lakosság olaszellenes tüntetéseket rendezett

követelve, hogy a kormány vegyen erőlyesen elégtételt a sérelemért.

Beogradban rendkívül rossz benyomást keltett a trieszti események híre, annál is inkább, mert éppen a múlt héten tették szavá a parlamentben, hogy az olasz királyi ház egy tagja Zadarban nemrégén olyan nyilatkozatot tett, hogy az olaszok igényt tartanak Dalmácia jugoszláv részére is. Pénteken interpelláció alakjában már szóvá tettek a trieszti eseményeket és politikai körökben azt hiszik, hogy Nincsic külügyminiszter a parlament szombati ülésén fog nyilatkozni a kormány álláspontjáról.

A szlovén néppárti képviselők péntek délutáni klub-ülésükön foglalkoztak a trieszti eseményekkel és el-

határozták, hogy a párt az ügyben interpellációt intéz a külügyminiszterhez. Az interpelláció, amelyet a párt nevében dr. Hohnyec képviselő fog betervezni, ugyanazokat a kérdéseket fogja felölelni, mint a független demokraták által már pénteken előterjesztett interpelláció.

A trieszti eseményekről egyébként — mint illetékes helyen közlik — a külügyminisztérium még nem kapott hivatalos értesítést és Nincsic külügyminiszter valószínűleg csak ennek beérkezése után fog nyilatkozni a kérdéstről a parlamentben.

Tiszta választás 1925-ben

A két és félmilliárdos mandátum

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés folyosóján meglehetősen élénken pertraktáltak a tegnapi letenyei választás ügyét.

A letenyei kerületben Somogyi Béla fajvédő és Fritz Arthur kereszténygazdasági párti közt pótválasztás volt, a harmadik jelölt, a kormánypárti, már az alapválasztáson kibukott. A pótválasztás a fajvédőjelölt győzelmével végződött.

Arra nézve, hogy milyen a »tisztá« választás nyílt szavazás mellett, Farkas Tibor pártönkivüli képviselő a nemzetgyűlés folyosóján a következő jellemző adatokat mondta:

— Én, aki ismerem a letenyei kerületet, a választási harc kezdetén tudtam már, hogy a mandátum sorsát a pénz dönti el. Letenye ma Magyarország legkorruptabb kerülete. Ebben a kerületben mindig két választás van, hogy a választók a pótválasztásnál is keressenek.

— A kormánypárti jelöltnek a mostani választásnál több mint ötszáz milliójába került, hogy — megbukott. A két jelölt, aki most pótválasztásra került, legalább két milliót költött.

A képviselők felháborodva hallgatták ezeket az adatokat. Ez azonban nem akadályozta, hogy az új képviselő be ne vonuljon a nemzetgyűlésbe. Igaza is van, Amviba került a mandátuma, hogy legalább kihasználja.

Vasárnap utazik

a Népszövetség vizsgálóbizottsága a görög-bolgár határra

Genfből jelentik: A görög-bolgár határincidens ügyében kiküldött vizsgálóbizottságot véglegesen a következőkép alakították meg: Elnök: sir Horace Rumbold, Nagybritannia madridi nagykövete, tagok: Messigny francia tábornok, a nemzetvédelmi bizottság titkára, Ferrario olasz tábornok, Fortuys, a hollandi parlament tagja és Adler-Creutz hágai svéd követ. Genfből a bizottság valószínűleg vasárnap kel utra, hogy a helyszínére utazzék.

A tanácsi határozatnak megfelelően a bizottságnak az a feladata, hogy részletes vizsgálatot tartson a bolgár-görög határon történt incidens ügyében. Elsősorban azokat a tényeket kell megállapítani, amelyeknek alapján a felelősség meghatározható, hogy a kárpótlási összeg megállapítását, vagy a jóvátétel más formáját, ha ez szükségessé válnék, lehetővé tegye.

A bizottságnak még e hónap vége előtt be kell nyújtania jelentését, hogy a tanács decemberi rendes ülésén tárgyalhassa az ügyet. Arra is felkérte a tanács a bizottságot, hogy jelentésében vagy később javaslatot tegyen, milyen eszközöket lát alkalmasnak arra, hogy a tanács előtt lévő jelenlegi incidenshez hasonló esetek általános okait megszüntesse, vagy lehetőleg korlátozza.

Franciaország, Olaszország, Belgium és Nagybritannia beogradi katonai attaséi, akik a helyszínén vannak, a bizottság megérkezéséig folytatják vizsgálódásukat az általános helyzetről és idáig gyűjtött adataikat a bizottság rendelkezésére bocsátják.

Harc

a szombori villanytelep bérletéért

A jövő héten dönt a város

Szomborból jelentik: Szombor város vezetésének — mint a Bácsme gyei Napló több ízben megírta — az utóbbi időben igen sok gondot okozott a villanytelep házi kezelésben való főtartása. A villanytelepre a város félmillió dinárt fizetett rá. A város ezért elhatározta, hogy a villanytelep bérbeadására pályázatot hirdet. A beérkezett pályázatok ügyében a kiküldött bizottság javaslatot készített, amelyet pénteken terjesztettek a város pénzügyi bizottságnak.

A pénzügyi bizottság megállapította, hogy két pályázat érkezett be. Az egyik Mac Dániel, a másik a jugoszlávai Ganzé. A bizottság szerint mindkét ajánlat elfogadható és közöttük csupán annyi eltérés van, hogy a följánlott félmillió dináros bérösszeg mellett a Mac Dániel-féle ajánlat villamos vasút fenntartására is kötelezné magát. A pénzügyi bizottságban háromórás vita folyt, amelynek folyamán Ivkov városi főmérnök kifejtette, hogy bár célszerűbb volna házi kezelésben tartani a villanytelepet, ez a mai gazdasági viszonyok mellett lehetetlen és ehhez a városnak 4.120.000 dinárra volna szüksége.

Az ülésen elhatározták, hogy újabb albizottságot küldenek ki s annak jelentése után kedden végleges döntést hoznak a villanytelep kérdésében.

A csőd sem segít

Annak is ki kell fizetni az adót, aki csődbejutott

A Vajdaság vitézül küzd a gazdasági válság pusztító erejével szemben. A titkolt fizetésektelenségek száma légió ugyan, de a vajdasági kereskedő és iparos, ha tud is fizetni, s ha az adósától nem is kap pénzt, igyekszik a látszatot fentartani, s amíg csak valami reménye van, hogy elkerülheti az összeomlást, nem jelenti be a csődöt. Ezzel magyarázható, hogy a nyilvánvalóan rossz viszonyok dacára kevés csőd, a vajdasági közigazgatás élet beteg ugyan, de becsületes, mindenki akar fizetni, ha nem is tud.

A krízis világjelenség. Hogy a Vajdaságban sokkal inkább érezhető, mint bármely táján a világnak, abban nem kis része van annak az adópolitikának is, amely hét-nyolc esztendőadóját egyszerű követeli be s amely megengedi, hogy a nagy állami adók mellett a községek s az önkormányzati testületek tetézzék az adófizetők baját azzal, hogy közvetett és közvetlen adók, illetékek címén súlyos áldozatokat követelnek.

Ha a csődök száma szaporodik a Vajdaságban, a magyarázatot ebben kell keresni. Eddig a csődbejutott szegény kereskedő, s a szegény hitelező, aki a községnek elvesztette a pénzét, sovány vigaszként, azzal vigasztalódhatott, hogy a kincstár a maga adókövetelésével, ha meg is előzi a többi hitelezőt, de nem vonhatja el a hitelezők elől a kielégítési alapot.

A sentai járási pénzügyigazgatóság azonban most veszedelmes precedenst teremtett. A sentai pénzügyigazgató nem respektálta a csődtörvény intézkedéseit olyan rendelkezést adott ki, hogy a csődtömeghez tartozó ingóságokból első sorban az államot, illetve az adó tartozást kell kielégíteni.

A szuboticei törvényszék néhány hónappal ezelőtt csődöt rendelt el Grünwald Sándor adai rőföskereskedő ellen, akinek több mint 500.000 dinár adó passzívája volt. A hitelezők közti szerepelt a királyi kincstár is, amely harmincezer dinárt meghaladó összeg erejéig vezetett végrehajtást Grünwald

Sándor ellen, aki hadi és egyéb adókkal tartozott a kincstárnak.

A csőd megnyitása után a kincstár, illetve a sentai járási pénzügyigazgatóság azzal a szokatlan kivánsággal kereste meg a tömeggondnokul kirendelt dr. Holló Oszkár adai ügyvédet, hogy a csődtömegből adja ki azokat az árúkat, amelyeket a kincstár lefoglaltatott. A tömeggondnok hivatkozott arra, hogy a község raktárát ő már lefoglalta, a lefoglalt árúk, amelyek nagy része nincs is már meg, a csődtömeget illeti. Erre való tekintettel megtagadta azt a kivánságot, hogy Grünwald volt üzletét felnyissa s onnan bármit kiadjon. Mit tesz erre a sentai járási pénzügyigazgatóság?

Utasítást adott ki az adai községi előjáróságnak, hogy karhatalom igénybevételel járjon el. Erre az utasításra a községi végrehajtó négy markos rendőr kíséretében megjelent a csődtömeggondnoknál s felhívta, hogy a kincstár által lefoglalt árúkat adja ki.

Holló Oszkár tömeggondnok megismételte jogi álláspontját s megtagadta a kivánság teljesítését.

A községi előjáróság erre feltörette a lezárt üzletet s onnan elvitte az árúk egy részét.

A tömeggondnok büntető feljelentést tett a községi előjáróság ellen. Adán, de Adán kívül is, jogász körökben nagy érdeklődéssel várják, hogy mi lesz a feljelentés sorsa.

Beogradban megszűnt — Noviszadon tart a nyomdászsztrájk

A noviszadi lapok a sztrájk alatt is megjelennek

Noviszadról jelentik: A noviszadi nyomdászsztrájk ügyében a helyzet még mindig változatlan. A *Deutsches Volksblatt*, a *Délbácska* és a *Vajdaság* négy-négy oldalon, a *Zasztava* pedig két oldalnyi terjedelemben jelentek meg pénteken. A közönség előtt nyomban szembetűnt, hogy az egymással ellenlábás irányú lap: a *Délbácska* és a *Vajdaság* ugyanazon szöveggel, ugyanazon beosztással csupán más-más lapfejjel jelent meg, ennek azonban az a magyarázata, hogy a pénteki lapokat is a nyomdatulajdonosok szedték ki és így más mód nem mutatkozott arra, hogy mindkét újság megjelenhessen. A *Deutsches Volksblatt* nyomdája a vrbászi Pless-nyomdából két szervezetlen szedő lányt kapott kölcsön.

A nyomdász szakszervezet pénteken írásban is benyújtotta a rendőrfőkapitányságnak a munkaadók ajánlatára adott elutasító válaszát. A szakszervezet tagjai egyébként pénteken röpcédulát adtak ki, amelyben válasznak a Délbácska és a Vajdaság cikkeire. A röpcédulákat, miután egyik noviszadi nyomda sem vállalta kinyomását, Beogradban állították elő.

Beogradban a *Samouprava* nyomdávalalata pénteken aláírta a zagrebi megállapodásokat és így a lap most már megjelenhet. A nyomdávalalati megegyezése biztosítja a *Beograder Zeitung*, valamint a *Privredni Pregled* megjelenését is, mert ezeket a lapokat is a *Samouprava* nyomdájában állítják elő.

Elkészültek

Szubotica új városrendészeti tervei

Nyolc kerület helyett tizenkettő — Megkezdték a szállások új házszámozását

Szubotica város főmérnöki hivatala nagyfontosságú városrendészeti munkálatokat kezdett meg a napokban. Petrovics Koszta, városi főmérnök, a belterületen fekvő uccák rendezése és házszámozása után most megkezdte a kültelek rendezését is. Szubotica óriási kiterjedésű külterülete eddig olyan rendezetlen volt, hogy az uccabeosztás és a házszámok hiánya miatt szinte teljesen lehetetlen volt a külteleken vagy a városi közigazgatás alá eső szállásoknak valakit megtalálni. Ez rengeteg nehézséget okozott adminisztratív szempontból a városi hatóságnak, mert sem a katonai ügyosztály, sem az adóhivatal, de sok esetben még a rendőrség se tudta számontartani a kültekkel és szállási lakosságot, azonfelül ez a rendezetlenség ellenkezik Szubotica városi jellegével.

Ezeket a hibákat segít most Petrovics Koszta városi főmérnök új városrendészeti terve, amelynek a végrehajtását már meg is kezdték. Az új terv szerint Szubotica az eddigi nyolc kerület helyett tizenkettőre oszlik. Az eddigi kerületek változatlanul a régiéik és ezekhez járul még négy új kerület. A IX. kör a Majsai-szőlők és Szegedi-szőlők egy részét foglalja magában egészen a Kiskörösi-utig. A X. kör a Szegedi-szőlők másik részét foglalja magába, a Kiskörösi-uttól a Palicsi-utig, a XI. kör a Szegedi-szőlőknek a Palicsi-uttól a vasutvonalig terjedő része, végül a XII. kör a közkörháztól Alexandrovóig terjed, beleértve Alexandrovó községét is. Palicsi-fürdő külön adminisztratív egység és a november 17-

én megtartandó városi közgyűlés fogja belső és külső részének elhatárolását jóváhagyni.

Ugyancsak újból szabályozta a főmérnöki hivatal a városhoz tartozó szállásokat is. Az eddigi beosztás szerint a város külső része huszonhárom puszta oszlik. A szállások egy-egy közigazgatási egysége kisebb, mint eddig volt, mert amíg eddig ezerkétszáz házszám is volt egy körbe tartozó szállási házcsoporthoz, ezután a könnyebb áttekinthetőség érdekében legfeljebb csak ötszáz-hatszáz házszám lesz egy puszta. A kültelek rendezését már meg is kezdték és Ludas-pusztán már csaknem készen van az új házszámozás.

Az új városrendészeti terv keretében tartozik az is, hogy úgy Palicson, mint a Szegedi-szőlőkben és más kültekkel területeken is minden ut és ucca — amelyeknek nagyrésze nincs elkeresztelve — új nevet kap és az uccatáblák lényegesen meg fogják könnyíteni ezeken a részeken az orientációt. A Szegedi-szőlőkben a legutóbbi időben erősen fellendült az építkezés, igen sok villa és tisztviselőház van épülőfélben, úgy hogy ezen a részen szükséges lesz a már kész tervek szerinti új uccák megnyitása.

Érdekes, hogy ugyanakkor, amikor a város megkezdte ezeknek a praktikus városrendészeti terveknek a gyakorlatban való keresztülvitelét, a városházán régi elszárgult iratok közt megtalálták Szubotica város első tervrajzát, amely még 1789-ben készült és ócska lim-lomok közt hevert eddig, míg most, mint érdekes és értékes régi okmányt bekeretezve üveg

alatt őrzik. A százharminchatéves tervrajzon még Bajmok és Csantavir is úgy van feltüntetve, mint Suboticához tartozó kerületek. A díszesen megrajzolt tervrajz jobb sarkában a következő felírás olvasható német nyelven: »Plan der königlichen Freistadt Maria Teresiopl im Jahr 1789. Recognosiert, aufgenommen und gezeichnet von Hier Gabriel Vassits kaiserlicher Ingenieur«. A történelmi becsü régi tervrajz most ott van Petrovics főmérnök hivatali szobájában a sok modern új városrendezési tervrajza között.

Az eltűnt műkincsek

Mikes gróf feljelentésére letartóztatnak Budapesten egy német festőművészt

Budapestől jelentik: A bukaresti rendőrség pénteken letartóztatta Kleiner Oszkár müncheni származású festőművészt, aki ellen Mikes Ferenc gróf feljelentést tett lopás és sikkasztás miatt.

Kleiner Oszkár tiz évvel ezelőtt alkalmazta Mikes azzal, hogy a Mikes-kastélyok nagyértékű freskóit restaurálja. A festő, aki éveken keresztül dolgozott a gróf Egyetem-uccai palotájában, két évvel ezelőtt megköszönt és ettől kezdve állandóan pénzzavarokkal küzdött. Nemrég a grófi család észrevette, hogy a palotából több műkincs és könyv hiányzik. Megállapították, hogy a műkincseket mintegy félmilliárd értékben Kleiner festő külföldi kereskedőknek eladta.

Kleiner a rendőrségi kihallgatása alkalmával tagadta, hogy a műkincseket ellopta. Elmondta, hogy amióta a Zabolai Faipari r.-t. csődbe került, a vállalatnál erősen érdekelt Mikes gróf nehéz helyzetbe jutott és nem tudta őt kifizetni. Egy alkalommal, amikor pénzt kérte, összeveszttek és most Mikes gróf bosszúból tette elene a feljelentést. Annyit beismert, hogy néhány értékes könyvet magákoz vett, kétszázket millió követelésének biztosítására.

A festő ellen tovább folyik az eljárás.

A mesterséges hús

Szarvasmarha nélkül is lehet majd rostélyost sütni. Szenzációs kísérletezések Amerikában

Chicagóból jelentik: Az amerikai huskonzervgyárosok egyesülete most tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen Charles F. Kittering egyesületi elnök szenzációs kísérletekről számolt be. Kijelentette, hogy a hus mesterségesen való előállítását a vegyészek előtt már oly probléma, amelynek megoldása a közeljövőben meg fog történni. Több neves vegyészről tett említést, akik már évek óta kísérleteznek a mesterséges hús előállításával és munkájukban annyira előrehaladtak, hogy egy-két év múlva semmi szüksége sem lesz az emberiségnek élőállatok húzára.

— Arra kell berendezkednünk — mondotta beszédében mr. Kittering — hogy szintetikus uton, kémiai eszközökkel tudjunk bifszteket előállítani. Amint a műselyemgyártás kiküszöbölte a selyem előállításából a selyemhernyót, úgy a szintetikus husprodukció is ki fogja zárni a hús előállításából a szarvasmarhát...

Ez az egy, amiben megelégtünk az új világot. Mifelénk Európában már régóta ismerjük a műhust: az egyik oldalon bedugják a porhanyósra taposott cipőtalpat és a másik oldalon kikerül a — cipőtalp. Csakhogy ekkor már fokhagymás rostélyos a neve.

Az Imperator alkuszik

A német császár pörbe száll a német állammal

Vilmos német császár új szerepben mutatkozik be a viágnak. Az Aegir poetikus lelkű szerzője, aki vágóhidra küldte a német katonák százezreit, most pénzt követel.

A doorni remete a német fajvédők nagy bánatára hajlandó beletörődni a császári trón elvesztésébe, de ezért a szerénységéért ellenszolgáltatást, még pedig busás ellenszolgáltatást követel.

Németország „leépítette” a császárt s a császár, akár egy elbocsátott bankhivatalnok alkuszik, hogy mennyi végkielégítést kapjon. A német köztársaság végkielégítésként 210.000 hold földet s nagyszámú kastélyt ajánl fel a volt császárnak. A végkielégítésből egész csinosan meg lehet élni, mert a felajánlott birtok évi jövedelme meghaladja az ötmillió arany márkát, vagyis több mint hatvan millió dinár.

A császár azonban kevesli ezt a végkielégítést. Kijelentette, hogy igényt tart az összes császári birtokokra, a rajta lévő valamennyi kastélyra s több képgyűjteményt követel a maga részére.

A német kormány felháborodva vett tudomást a császár kivánságáról. Vilmos császár száműzetése már eddig is súlyos terhet jelentett a német köztársaságra. A császár azon a havi 50.000 aranymárkán kívül, amit részére minden hónapban folyósítanak, kisebb-nagyobb részletekben egy millió aranymárka előleget vett fel az állampénztárból. Ha a császár kivánságát teljesítenék, ez két milliárd aranymárka megterhelést jelentene az államkiszárra nézve.

Hogy a köztársaság kormánya Vilmost kissé megpuhítsa, a minisztertanács elhatározta, hogy nem folyósít számára újabb előleget.

Baldwin

a szűkkeblű nacionalizmus ellen

Az angol miniszterelnök beszéde a locarnói egyezményről

Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnök Aberdeenben nagy beszédet mondott a locarnói paktumról. Azzal kezdte, hogy a fegyverszünet megkötése óta letelt hét év alatt a világ poklon ment keresztül; nem volt háború, de béke sem és Európa népei, de a világ népei is hiába iparkodtak visszajutni a béke állapotába.

— Azok a szerződések, amelyeket annak idején Párisban aláírtak — mondotta — csak a béke külső jeleit viselték magukon, olyan szerződések voltak, amelyeket a győztes államok diktáltak a legyőzötteknek, nem voltak megegyezések a népek között. Hosszu hét éven át nélkülözötte a világ a békét, amelyre olyan nagy szüksége volt és az európai országok az egyik válság után a másikon mentek keresztül. Hasztalan igyekeztek stabilizálódni és nyugvópontra jutni, pedig ezt a két kincset biztosan meg lehet találni, ha igazán keresik.

— Mindent elkövettünk — folytatta Baldwin — hogy összhangot teremtsünk az európai országokban, egy harmónikus koncertet, de nem mentünk semmire, nem is mehettünk, mert a zenekarból hiányzott néhány fontos hangszer. A locarnói konferencia a háború után következett korszak szerencsés berekesztése volt. Ha a paktumot ratifikáljuk, akkor megszilárdítjuk Nyugat-Európa békéjét és megmutatjuk Európának az utat, amely a békéhez vezet. A locarnói konferencia pótolni fogja azt a szövetségi rendszert, amely bizonyos államok ellen irányult és egy másik rendszert állít annak he-

lyébe, amely garanciákat nyújt a biztonságra, egy olyan rendszert, amely a békét a legjobban biztosítja, feltéve, hogy az angolok, franciák, németek, belgák és olaszok, mint Európa nagyhatalmai azt nem fogják szűkkeblű nacionalizmussal tiltani.

Baldwin ezután áttért a Népszö-

vetség dícséretére, amely Bulgária és Görögország konfliktusában olyan szerencsés kézzel találta meg a kiegyenlítést és olyan gyorsan cselekedett és óva intette a tulzó baloldaliakat, hogy az egyik nagyhatalom ne gyakoroljon olyan éles kritikát a másiknak mandátumpolitikája fölött.

Bomlik a francia jobboldal

A jobboldali ellenzék mérsékelt csoportja csatlakozott a baloldali kartelhez

Párisból jelentik: A Painlevé-kormány helyzete a kamara csütörtöki esti bizalmi szavazata után megerősödött. A szocialisták bizalmi szavazatának értékét nem szabad ugyan tulbecsülni, mert egyelőre nem lehet még tudni, hogy milyen taktikai szempont vezette a szocialistákat.

Sokkal fontosabb az a körülmény, hogy a jobboldali mérsékelt csoportjából mind többen csatlakoznak a kormánytámogató pártokhoz. Le

Troqueur, Colrat és Landris vezetésével a jobboldali mérsékelt csoportjából ugynevezett független baloldali párt alakult, amely a baloldali kartelhez fog csatlakozni.

A lapok egyelőre tartózkodóan ítélik meg a helyzetet. Az Echo de Paris az egyetlen lap, amely élesen szembehelyezkedik a mai helyzettel és Clemenceau visszahívásával »erőskezi kormány« alakulásában látja a válságból kivezető utat.

Esküt tettek

a horvátországi hadkötelesek

Izgatás miatt letartóztattak egy királyi közjegyzőt

Zagrebból jelentik: Horvátország területén a hadkötelesek ötven éves korhatárig pénteken tették le a hűségüket ünneplés keretében. Az eskütelés, egy-két helyet kivéve, a legnagyobb rendben folyt le, csupán Szveti-Iván-Zelinán és Sziszákon történt súlyosabb természetű incidens.

Szveti-Iván-Zelinán, amikor az esküt tett hadkötelesek a főúcán elvonultak. Gagliardi Alajos dr. királyi közjegyző lakása ablakából lekiáltott:

— Most letették az esküt és tovább raboskodhattok.

A rendőrség a közjegyzőt letartóztatta és beszállította a zagrebi ügyészségre, ahol izgatás címén indult meg ellene az eljárás.

Az ügyet az teszi érdekessé, hogy dr. Gagliardi eddig mint a radikális párt exponense szerepelt.

Sziszákon már sokkal súlyosabb természetű, azonban nem politikai vonatkozású esemény történt. A Lenik községi hadkötelesek az eskütelés után az egyik vendéglőbe tértek be, ahol összeverekedtek. Csakhamar nagyszámú rendőrség vonult ki, amely a verekedőket az uccára terelte. Minthogy itt nagy tömeg gyűlt össze, a rendőrök felszólították a hadköteleseket, hogy oszljanak szét. Minthogy azok nem tettek eleget a felhívásnak, a rendőrök fegyvert használtak és rádttek a tömegre. Négy ember súlyosan megsebesült.

A vizsgálat megindult.

Tömeges letartóztatások Olaszországban

Az olasz rendőrség szerint Garibaldi tábornok áll a Mussolini elleni összeesküvés élén

Rómából jelentik: A kormány felhivatalos lapja, a Popolo di Roma a Mussolini miniszterelnök elleni merényletről a következő részleteket közli:

A merénylet terve egész aprólékosan elő volt készítve. Ha Mussolini miniszterelnököt a gyilkos golyók eltalálták volna, akkor a tömegben elhelyezett tíz fasiszta-egyenruhájú összeesküvő a levegőbe lőtt volna, hogy az így támadt zürzavarban Zamboni elmenekülhessen. Zamboni egyenként csak a merénylet leleplezésének napján szállt meg a Dragoni-szálló második emeletén és azáltal vált gyanúsá, hogy a szállóban olyan szobát kért, amely a Chigi-palota erkélyére néz, ahol Mussolininek kellett beszédet mondania. A rendőrség délelőtt fél tízkor nyomult be Zamboni szobájába és Zambonit azonnal letartóztatta.

A rendőri nyomozás megállapítása szerint Zamboni a merénylet céljára 150.000 lírát kapott külföldről. Capello tábornoknak az volt a feladata, hogy elősegítse Zamboni szökését. A nyomozás adatai szerint nagyarányú összeesküvésről van szó, amelynek élén Garibaldi tábornok áll

és mögötte még néhány tábornok, valamint a mérsékelt szocialisták egységpártja sorakozik. A Mussolini elleni merénylet sikere esetén az összeesküvők Garibaldi kormányt akartak alakítani és Capello tábornok kezében lett volna a katonai hatalom.

Olaszországból százával menekülnek

olyanok, akik letartóztatástól félnek. A szocialisták és szabadkőművesek tagadják, hogy részük van az összeesküvésben. Az Avanti, a szocialistapárt lapja pénteki számában vezetőhelyen közli, hogy Zamboni már hónapokkal ezelőtt kilépett a szocialistapártból és a párt nem vállal semmit a ténykedéséért felelősséget.

A vizsgálóbíró a római Regina Coeli-fogházban pénteken kezdte meg Zamboni kihallgatását, amelynek részleteiről azonban semmiféle jelentést nem adtak ki. Zamboni képviselő Rómában közismert személy, aki a világháborúban, mint őrnagy harcolt és számtalan kitüntetést szerzett. Egy alkalommal, amikor sebesülten feküdt egy hadikórházban, a király is meglátogatta.

Egész Olaszországban egyébként irtó hadjárat kezdődött a sza-

badkőművesek ellen,

mert a letartóztatott összeesküvők egyike, Capello tábornok, a szabadkőműves szövetség egyik vezető tagja.

Milanóban a délutáni órákban lett köztudomású a Mussolini ellen szőtt összeesküvés és rögtön nagy körmenetbe sorakoztak a fasiszták, hogy tüntessenek Mussolini mellett. Egy csoport fasiszta revolverrel lövöldözött a Corriere della Sera szerkesztőségi házában ablakaira, de katonaság vonult ki, elállotta az épületet és megakadályozott további erőszakoskodást. Genúában katonaság szállotta meg a szabadkőművesek páholyházait és tizenöt embert letartóztattak.

A hatóságok eddig

ötven ismertnevű szabadkőművest tartóztattak le, mint a fasiszta ellenségeit és házkutatást tartottak náluk.

Rómában a Mussolini mellett rendezett ovációk nem fajultak el zavargásokká, a fasiszták nyugodtan viselkednek, azonban az ellenzéki lapok házáit mégis katonaság őrzi. A fasiszta lapok halálbüntetést követelnek a Mussolini elleni merénylet tervezői ellen.

Egy köztársaság a törvényszék előtt

A pécsi köztársaság alapítóit tárgyalásra idézi a magyar bíróság

Négy év előtt, 1921 augusztusban, közvetlenül az előtt, hogy Pécsről a megszálló jugoszláv hadsereg kivonult, néhány pécsi és környékbeli polgár, akik attól tartottak, hogy a bevonuló magyar hadsereg kegyetlenkedni fog, kikiáltotta a Pécs-buranyai magyar-jugoszláv köztársaságot, amelynek elnökévé Dobrovics Péter festőművészt választotta a pécsi főtéren összegyűlt több ezerfőnyi tömeg. A köztársaság nem élt soká. Alapítói még a magyar hadsereg bevonulása előtt elmenekültek, nagyrészüket Jugoszláviába emigrált. A pécsi törvényszék már régebben eljárást indított a köztársaság alapítóit: Dobrovics Péter festőművész, Linder Béla volt hadügyminiszter és társai ellen.

Minthogy a vádlottak egyrésze jugoszláv állampolgár, más részük pedig Jugoszláviába emigrált, a pécsi törvényszék idézőlevelet bocsátott ki ellenük. Az idézőlevél, mint Budapestről jelentik, pénteken jelent meg a hivatalos lapban. E szerint a vádlottak november 28-án kötelesek főtárgyaláson megjelenni Pécsen.

A november 28-iki tárgyalásra a következő vannak beidézve:

Dobrovics Péter, Linder Béla, Pázmány Zoltán, Bencze József, Ley Péter, Hatnakovics János, dr. Fekete Ferenc, dr. Schwartz Gábor, Tenkey Béla, Simán Károly, Komor Imre, dr. Kardos Imre, Petrovics István, Udvardy Béla, Bieber Nándor, Zsitkovics Nikola, Janó György, Bodnár Zsigmond, Berky György, Libovszky Miodrag, Radovanovics Péter, Popovics Bogdán, Sill István, dr. Flam József, Imre László, Tóth Miklós, Tóth József, Bain Ferenc, dr. Doktor Sándor, dr. Siklós István, Steinmetz István, Pobuda Tivadar, Vörös Imre, Borbás János, Heiszler Dániel, Gerdán János, Gyuristics Lázár, Kuni Jenő, Maisls Mátyás, Marinovics János, Gyemiss Ferenc, Zelenka Gyula, Erős Béla, Horváth Gyula, Heiszler Samu, Bartolovics József, Kazy György, Vida György, Szittinger Ferenc, Reichnitz András, Bieber György, Farkas Frigyes, Fried László, Lea János, Ritter Ferenc, Salgó Jenő, Szelekri Lajos, Gráf Imre.

Az 500 dináros rejtély

A Bácsmegeyi Napló szerdai példányai közt két olyan lappéldány volt, amelyből a 4-ik oldal első husábján hiányzik a következő alcím:

és Észak-Németországban

Berlinben több ház összedőlt

Akinek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

kap. A mai lappéldányok közt szintén van két olyan lap, ami eltér a többitől. Aki a Bácsmegeyi Naplóra előfizet, részvesz a márciusi sorsoláson, amelyen ötven értékes tárgy, s 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek kisorsolásra.

A sentai nyugdíjasok felemelt nyugdíja

A város a jövő évi költségvetés terhére utalja ki a nyugdíj-különbözetet

Szentáról jelentik: Senta város ki- szélesített tanácsa dr. Knyezsevics Milos polgármester elnöklésével pénteken közgyűlést tartott, amelynek tárgysorozatán több fontos ügy szerepelt.

A közgyűlés elsősorban dr. Ludaics Vitomir városi főügyész kérvényét tárgyalta. Ludaics ugyanis a másfél-évi betegsége tartamára járó fizetésének kiutalását kérte. Hosszabb vita után Schramm Nándor közgyűlési tag indítványára Ludaics főügyész kérését elutasították. Ugyancsak heves vita fejlődött ki a városi nyugdíjasok kérvénye felett is, akik aziránt fordultak a városhoz, hogy felemelt nyugdíjukat 1924. év szeptember elsejéig visszamenőleg utalja ki a város.

A közgyűlés elhatározta, hogy a nyugdíjkülönbözetet az 1926. évi költségvetés terhére utalják ki a nyugdíjasoknak. A Duna gőzhajózási társaság telkét illetően a közgyűlés úgy határozott, hogy a telket díjtalanul átadja a hajózási szindikátusnak az- a kikötéssel, hogy per esetén a perköltségeket a szindikátus viseli.

Több kisebb ügy elintézése után a közgyűlés délben véget ért.

Rémuralom, vagy forradalom?

A magyar nemzetgyűlés pénteki ülése

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés pénteki ülésén Hedry Lőrinc napirend előtt foglalkozott azzal a támadással, amelyet Lendvai-Lehner István fajvédő képviselő a Szózat-ban intézett Scitovszky Béla házelnök ellen azért, mert a nemzetgyűlés október 31-iki gyász-ünnepélyén leleplezett emléktábla felírásának szövegéből a „rémuralom” szót kihagyta és helyette a „forradalom” szót alkalmazta.

— Lendvai-Lehner képviselő ur — mondotta Hedry — súlyosan megtámadta a házelnököt azért, mert Scitovszky jónak látta a Tisza-emléktábla szövegében a rémuralom szót forradalmi időkkel helyettesíteni. Tette az elnök ur ezt azért, mert politikai felfogásával nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy az 1918 végének eseményeit és az 1919 év eseményeit egyaránt rémuralom szóval nevezzék. Csak így volt lehetséges, hogy az ünnepély olyan kegyeletes formák között történt, hogy azt semmiféle disszonancia meg nem zavarta és az ünnepély a legméltóbb volt a nemzet mártírjainak emlékéhez. Nekünk a múlt eseményeiről meg van a magunk

szilárd véleménye, de teljes mértékben helyeseljük az elnök urnak ezt a politikai és szeszzerűség által irányított lépését. Ami Lendvai-Lehner minősíthetetlen támadását illeti, a ceglédi levél írója nem kívánhatja meg, hogy az ő támadásait és nyelvtörlőteit megfelelő sullyal

vegye figyelembe a nemzetgyűlés.

Létai Ernő ellenzéki képviselő szólalt fel ezután és kijelentette, hogy az ellenzék minden ilyen esetben kéri a parlament tekintélyének megvédését.

A nemzetgyűlés ezután folytatta a költségvetés vitáját.

A novisadi munkásbiztosító igazgatósága bizalmatlanságot szavazott elnökének

Felmentették Tatics Pavlét az elnöki tisztségtől

A novisadi kerületi munkásbiztosító pénztár csütörtök este izgalmas lefolyású igazgatósági ülést tartott. Az ülésen Tatics Pavle munkáskamarai titkár és pénztári elnök elnököl.

A napirend letárgyalása után az egyik igazgatósági tag azt indítványozta, hogy szavazzanak bizalmatlanságot Tatics Pavle elnök ellen, mert a személye és működése ellen intézett sajtótámadások nem utasította vissza azzal a határozottsággal, ahogy azt az igazgatóság joggal elvárhatta volna.

Ugyanez az igazgatósági tag azt a kérdést intézte az igazgatósághoz, van-e tudomása arról, hogy Tatics Pavle elnök ebben a minőség-

gében arra kényszerített egy munkásbiztosítási hivatalnokot, hogy a munkáskamaránál díjazott tisztséget vállaljon.

Az elnöklő Tatics Pavle az indítvány elhangzása után átengedte helyét Ivkovic Arsza alelnöknek és tiltakozott az ellen, hogy az igazgatóság titkos értekezleten róla és nélküle tárgyaljék és határozzon.

Az interpelláció és indítvány körül nagy vita indult meg, amelynek folyamán sor került az összes erre vonatkozó ügyiratok felolvasására. Az igazgatóság végül öt szavazattal három ellen bizalmatlanságot szavazott elnökének, akit az elnöki tisztség alól nyomban fel is mentett.

*

Megszűnt a péksztrájk — fenyeget a vasutasztrájk Ausztriában

Sztrájkra készülnek az osztrák vasutasok és postások

Bécsből jelentik: A közigazgatási tisztviselők után a pékmunkások indítottak bérharcot, amely már véget is ért. A sztrájkoló munkások a tizenöt százalékos emelés helyett megelégedtek öt százalékos béremeléssel és pénteken már munkába is léptek. Alig indult meg a pékmunkásokban a munka, máris újabb bérmozgalom indult meg Ausztriában. Ezúttal a posta-, táviró- és telefonintézmény alkalmazottai léptek követeléseikkel a kormány elé. A posta-, táviró- és telefonalkalmazottak éppúgy, mint a szövetségi vasutasok, külön üzemtársaságot alkotnak és az állam hivatalnokok mozgalmától távol tartották magukat.

A postások pénteken délelőtt előter-

jesztettek a vezérigazgatóságnak írásban egy memorandumot, amelyben e hónap 22-ig átlagosan tizenhat szilling fizetésjavítást sürgetnek havonta.

Remélhető, hogy a sztrájkot el lehet kerülni, még pedig oly módon, hogy a vezérigazgatóság takarékoskodás útján fogja előteremteni a szükséges összeget. De nemcsak a posta-, táviró- és telefon alkalmazottai, hanem a vasutasok is megmozdultak és fizetésjavítást követelnek. A vasutasok bérmozgalma már sokkal komolyabb, mert igényeik kielégítésére akkora összeget kellene előteremteni, amellyel a szövetségi vasutak vezetősége nem rendelkezik. A vasutasok szervezete minden előkészületet megtett a sztrájkra.

Birói ítélet Pribicsevics iskolapolitikájáról

A zagrebi törvényszék feltűnést keltő indokolása egy sajtópörben

Zagrebból jelentik: A Zajednica lapja, a Hrvat néhány héttel ezelőtt »Egy új-ságiró-burleszk« címmel cikket irt, a melyben élesen támadta Pribicsevics Szvetozár közoktatásiügyi politikáját, különösen a horvát tanítói kart ért sérelmekkel kapcsolatban. A cikk élesen támadta Stojanovics Stevót, a zagrebi Pribicsevics-párt titkárát is, akit azzal vádolt, hogy részes volt a horvát tanítók üldözésében. Stojanovics a cikk miatt becsületsértés és rágalmazás miatt feljelentést tett és az új sajtótörvény alapján megindult sajtópörben dr. Cihlar Slavkó, a Hrvat felelős szerkesztője nevezte meg magát, mint a cikk szerzője.

Háromnapos tárgyalás után, amelynek során a törvényszék elrendelte a valódiság bizonyítását és a tanuk között sok tanítót és politikust, köztük dr. Bazala Albert képviselőt, nyugalmazott egyetem tanárt is kihallgatta, a zagrebi törvényszék pénteken hirdette ki az ítéletet, amelyben bünsnek mondta ki a vádlott hírlapíró becsületsértés és rágalmazás vétségében és ezért nyolc napi fogházra és kétszáz dinár pénzbüntetésre, valamint ezer dinár perköltség megterítésére ítélte, de kimondta, hogy a nyolc napi fogház 260 dinár pénzbüntetésre változtatható.

Az ítélet szenzációsan ható indokolása a következőképpen hangzik:

— A bíróság feladata volt egyrészt megállapítani, hogy az inkriminált cikk állításai alaposak-e és valóban üldöztek-e a horvát tanítóságot, másrészt, hogy a magánvádló mennyiben vett részt ezekben az üldözésekben. A bizonyítási eljárás lefolytatása után a bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy Pribicsevics közoktatásiügyi minisztersége alatt a horvát tanítóságot tényleg üldözték.

A tanuk konkrét esetekkel bizonyították, hogy a horvát tanítók aránytalanul magas százalékt helyezték át rosszabb szolgálati helyre, nyugdíjazták, vagy elbocsátották, minden vizsgálat nélkül és anélkül, hogy valami vétséget követtek volna el, csak azért, mert tagjai voltak a horvát tanítók szövetségének. Megállapítást nyert a bizonyítási eljárás során, hogy számos horvát tanítót törvényellenesen Szerbia területére rosszabb beosztásba helyezték át, ami nyilvánvalóan ellenkezik a fennálló iskolatörvényekkel.

Az indoklás ezután néhány konkrét esetet sorol fel, majd megállapítja, hogy a vádlottat a cikknek ama része miatt, amelyben Pribicsevics iskolapo-

litikáját támadta nem lehet büntetni, mert állításait sikerült bizonyítani.

Ami azonban a cikknek azt a részét illeti, hogy a vádló is résztvett a horvát tanítók üldözésében — folytatja az indoklás — ezt a vádlottnak nem sikerült bizonyítani. Stojanovics erkölcsileg felelős ugyan Pribicsevics politikájáért, azonban a bíróságnak a büntető-törvénykönyv alapján kellett eljárni és Cihlart bünsnek kellett kimondani.

Az ítélet indokolása a szenzáció erejével hatott. A tárgyalóterem közönsége lelkesen élenezte a vádlottat, aki egyébként felebbezett a bünsesség kimondása ellen.

Akikindaimükedvelők újabb vajdasági turnéja

F. Péchy Paula rendezésében bemutatják az „Ezüstlakodalom” című színművet

Emlékeztet még az a nagy és őszinte siker, amit a velük kikindai műkedvelők a múlt évben a Vajdaság nagyobb városában előadtak Molnár Ferenc: „Hattyu” című színtátrát s mindenütt nagy és őszinte sikert arattak.

Az átlagos dilletáns-nívót messze túlhaladta az előadás, amelynek összevágó gördülékenysége és művészi színvonala az előadás rendezőjének és főszereplőjének, Fischer Félixné Péchy Paulának volt az érdeme. Ez a nagytehetségű művészasszony, aki házassága előtt a budapesti Vígyszínháznak volt ünnepelt művésznője, a szubotícai dr. Singer Bernát szeretetház érdekében vállalkozott a műkedvelő-társulat szervezésére és a vajdasági turné megrendezésére. Fáradozása a legszebb eredményeket hozta a jótékony, emberbaráti intézménynek.

Az első siker után többoldalról jövő felkérésnek engedve, F. Péchy Paula vezetésevel a kikindai műkedvelők újabb előadásra készülnek ugyancsak a Singer Bernát dr. szeretetház javára. A kitűnő művészasszony hozzáértésével és művészi érzékével kibővítette és még tökéletesebbé tette a kikindai műkedvelők gárdáját és hű maradt programjához is, amennyiben Molnár Ferenc darabja után ismét abszolút irodalmi értékű darabot fog bemutatni Paul Geraldynak a kiváló francia költő színműírónak „Ezüstlakodalom” című irodalmi értékű, rendkívül finom darabját, amely évek óta a legkomolyabb sikert hozta a budapesti Vígyszínháznak. A darab főszerepe, amit Budapestten Varsányi Irén játszott, F. Péchy Paula kezében van, ami már maga is biztosítja az előadás művészi nívóját és értékét. De a többi szerep is a leg gondosabban van kiosztva a letehetsége- sebb műkedvelők között.

Az „Ezüstlakodalom” első bemutatója még novemberben lesz Becskereken és az előadást egy szerb egyfelvonásos fogja megelőzni ugyancsak a legjobb szereplőkkel. A szláv-magyar műkedvelő-előadást ezután bemutatják a Vajdaság valamennyi nagyobb városában F. Péchy Paula közreműködésével. Az előadást a „Hattyu” sikere után nagy érdeklődéssel várja a színházat nélkü- löző vajdasági közönség és a kikindaiak vállalkozása bizonyára tekintélyes összeget fog ismét biztosítani a szubotícai Singer Bernát szeretetház céljaira.

A legjobb szer

a haj épségben tartására, a korpaképződés megakadályozására és a hajnövesztésre, a rendszeres fejmosás a világhírű „Champion a fekete fej”-et. Ez a többször bevált gyártmány a legjobb nyersanyagokból a leg gondosabb ő-szeállításban készül és a hajnak fényt és kellemes illatot ad. A vásárlásnál figyeljünk az ismert „fekete fej”

védjegyre. — Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban Készíti Hans Schwarckopf, Berlin-Dahlem

HIREK

— **Uj tartományi pénzügyigazgató** Noviszadon. Noviszadról jelentik: A pénzügyminisztérium *Mátics* Váza noviszadi tartományi pénzügyigazgatót Beogradba helyezte át, helyébe pedig *Zdraskovics* Mita inspektort nevezte ki tartományi pénzügyigazgatóvá.

— **Titokzatos népszövetségi jegyzék érkezett Beogradba.** Beogradból jelentik: A külügyminisztérium értesítést kapott a népszövetségi tanácstól, hogy a tanács táviratilag értesítette a görög kormányt, hogy hozzájárul a Balkán-államok biztonsági szerződésének megkötéséhez. A népszövetségi tanács értesítést csodalozással fogadták Beogradban, mint-hogy a külügyminisztérium semmit sem tud arról, hogy valaki kért volna felhatalmazást biztonsági szerződések megkötését előkészítő tárgyalásokra.

— **Popovicki Pavle képviselő házassága.** Noviszadról jelentik: *Popovicki Pavle*, noviszadi nemzetgyűlési képviselő szerdán vezette oltárhoz *Dimitrievics* Drágát. A házasságkötésnél *Lakics* János polgármesterhelyettes és *Prodanovics* Sztoján szerepeltek, mint tanúk.

— **A szombori járás tanítóinak gyűlése.** Szomborból jelentik: A szombori járás tanítói pénteken a városházán gyűlést tartottak, amelyen az államnyelv tanításának direkt módszeréről tanácskoztak. *Terzin György* tanfelügyelő a tanügyi politikáról, *Csurics* Vidoszava tanítónő pedig az iskola és család viszonyáról tartott előadást. A gyűlés *Terzin Györgyöt* tiszteletbeli elnöké, *Masirevics Gyurót* elnöké, *Leszkovác* *Milivojt* alelnöké választotta meg.

— **A felsőbánati radikálpárt kerületi konferenciája.** Becskerekéről jelentik: A felsőbánati radikálpárt vasárnap Becskereken kerületi konferenciát tart. A konferencián *dr. Nincsics* *Momcsilló* külügyminiszter fog elnökölni.

— **Uj postahivatalok.** A postaügyi minisztérium a noviszadi postagazgatóság felterjesztésére *Sztarakanizsa* tanyán, *Beocsinban*, *Begejen*, *Sveti-Gyurjon* harmadosztályú postahivatalokat létesített, amelyek november 15-én megkezdik működésüket.

— **Duca nyilatkozata Locarnóról.** Bukarestből jelentik: *Duca* külügyminiszter a szenátusban kijelentette, hogy miután Locarnóban nem jött létre a keleti paktum, Románia továbbra is a szövetség kiépítésének rendszerét folytatja.

— **A sentai járás jégkárosultjai nem kaptak adóelengedést.** Szentáról jelentik: A sentai járásban a hivatalosan megállapított becslés szerint huszonkét millió dinár kárt okozott az idei jégverés. A jégkárosultak a pénzügyminiszterhez fordultak adóelengedésért, azonban a városhoz érkezett leirat szerint a jégkár miatt adóelengedésben részesültek közt a sentai járási kérelmezők nem fordulnak elő. Ezért *Taraszov* *Vaszilije* járási gazdasági felügyelő felkérték, hogy a pénzügyminisztériumban eszközölje ki a szenvedett kár arányában az adó elengedését.

— **Egy kislány tűzhalála.** Noviszadról jelentik: *Placskics* *Pája* szabljai földműves csütörtök reggel két és fél éves kislányát agyagból készült kemencéjére ültette, de a kemence összedült és a kislány a lobogó lángok közé esett, ahonnan borzalmas égési sebekkel huzták ki. Péntekre a kislány meghalt. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

— **Incidens a bukaresti patriárka beiktatásán.** Bukarestből jelentik: *Christea Miron* patriárka fölavatása alkalmával érdekes incidens történt. A patriárka-avatásra ugyanis a konstantinápolyi és varsói metropolitákon kívül több görög és bolgár ortodox püspök is Bukarestbe érkezett. Amikor arra került a sor, hogy megállapítsák, milyen sorrendben teljesítsenek szolgálatot a misénél a külföldi egyházi előkelőségek, a görög és a bolgár egyházi képviselők egymás mellé kerültek, mire a görögök is, a bolgárok is kijelentették, hogy egymás mellett nem vehetnek részt az istentiszteleten. Minden intervenció ellenére sem sikerült békét teremteni, úgy, hogy a miseszolgálatot kizárólag román papok látták el.

— **Hir újabb magyarországi Habsburg-puccsról.** Beogradból jelentik: A földművespárt hivatalos lapja, a *Novosti* pénteki számában *fiumei* jelentés alapján azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy Magyarországon újabb Habsburg-puccsot készítenek elő. A lap szerint a magyar legitimisták elérkezettnek látják az időt arra, hogy *Ottót* királyá proklamálják.

— **Öngyilkos orosz festőművész.** Beogradból jelentik: Csütörtökön éjjel a *Splendid*-szálló 35-ös számú szobájában öngyilkossági szándékból szíven lötte magát *Kvarcsenko* *Iván* orosz festőművész és nyomban meghalt. Az előhívott ügyeletes orvos már csak a halált konstataálta. A festő öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **Halálozás.** Noviszadon pénteken meghalt *Mátics* *Péter* nyolcvannégy éves noviszadi kereskedő. Az elhunytban *dr. Mátics* *Milán* ügyvéd, *Mátics* *Dusán* volt rendőrkapitány és *Mátics* *Bránkó* városi adóhivatali főnök atyjukat gyászolják. Szombaton temetik.

— **Nyilatkozat.** *Belics* *Radivoj* dr. subotici ügyvéd a következő sorok közlését kéri: A Müpártolók Körének az a hiráda, mintha én vállalkoztam volna a „*Falu roszsa*” című népszínmű szerbnyelvű előadásának rendezésére, minden alapot nélkülöz. Sem ehhez, sem más műkedvelő-előadáshoz semmi közöm és nevem a Müpártolók Körének közleményébe tudtom és beleegyezésem nélkül került be.

— **A noviszadi Ingenyenkéregylet hangversenye.** A noviszadi Ingenyenkéregylet szombat esti hangversenyén *dr. Mócs* *Alekszandarné* *Liszt-től*: *Liebestraume* *Notturmo* Nr. 3. és *Eduard Schitt-től* *Valse* *mignone-t* játsza zongorán, *Waldner* *Edith* hegedűművész Goldmarktól egy zeneszámot és *Aulin-től* *Gavotte* és *Musette* adja elő hegedűn *dr. Mócs* *Alekszanderné* zongorakísérete mellett. *Mikulics* *Eva* *Giuliane*: *Capineráját* és *Ralf* *Benaczky* kompozícióját adja elő.

— **Királysértési perek.** Noviszadról jelentik: *Pap* *Miklós* beloglatai lakatos múlt évi március 4-én a velikibecskereki kaszinóban többek jelenlétében királysértést követett el. — *Csonkics* *Milos* szablyai földműves múlt évi október 12-én *Zsablyán* *kocsmái* mulatozás közben sértő kifejezést használt a király ellen. A noviszadi államügyészség pénteken mindkét ügyben vádiratot nyújtott be a törvényszékhez.

— **Magyarországon szabályozták a főpincéri kvalifikációt.** Budapestről jelentik: A kereskedelmi miniszter rendeletben megállapította, hogy ezentúl vendéglőben és kávéházban főpincérként csak az a kalmazható, aki ennek az iparnak önálló gyakorlásához szakképzettséggel rendelkezik, vagy két évig pincéri munkát végzett. A rendelet nem vonatkozik már hat hónapja működő főpincérekre, vagy olyanokra, akik régebben hat hónapig ilyen minőségben dolgoztak.

— **A szovjet megkegyelmezett két német halálraítéltek.** Moszkvából jelentik: Az *Izvestia* szerint a központi végrehajtóbizottság elnöksége elhatározta, hogy a két német halálraítéltek, *Kindermannak* és *Wolschnak* büntetését kegyelemből a vizsgálati fogság beszámításával tízévi börtönre változtatja át.

— **A lipcsei kommunisták halálos ítéletét életfogytig tartó fegyházra változtatták.** Berlinből jelentik: A lapok jelentése szerint a lipcsei nagy kommunista-pörben halálraítélte *Skoblewski*, *Neumann* és *Poega* büntetését kegyelemből életfogytig tartó fegyházra változtatták át.

— **A szubotici Granicsár szerb dalegylet szlávaja.** A szubotici Granicsár dalárda november 8-án délelőtt tizenegy órakor tartja szláváját a görögkeleti hitközség dísztermében. Az ünnepség előtt a dalárda az istentiszteleten énekel. Délután három órakor a Granicsár a szokolegyesület ünnepén énekel a főgimnázium tornatermében. Este bankett lesz a *Bárány-szálló* éttermében. Egy teríték ára negyven dinár. Az elnökség szívesen lát vendégeket.

— **De Pinedo világműrepülő Rómába várják.** Rómából jelentik: Mint a lapok jelentik, *De Pinedo* világműrepülő az Aegai-tengerben lévő *Leros* sziget felett látták. Valószínűleg szombaton délelőtt érkezik meg Rómába.

— **Letartóztatott nemzetközi csekkészítők.** Berlinből jelentik: *Grauer* *Lajos* és *Mühlhausen* *Gusztáv* hamburgi kereskedőket, akik egy itteni bankházban hamisított bankcsekket forgalomba hozatalát kísérelték meg, Berlinben letartóztatták. Szállodai szobájukban nagy perforáló gépet, angol fontokban kiállított hamis csekket és majdnem valamennyi külföldi nagy bank és hatóság pecsétjét, Németország és a külföld számos bankigazgatója a írásának faksimilijét, bel- és külföldi hatóságok és személyiségek hamisított ajánlólevelét találták. *Wolff* hamburgi kereskedelmi alkalmazottat bűnrészesség gyanúja alapján letartóztatták. A banda máris kísérletet tett arra, hogy több ezer font értékű csekket elhelyezzen.

— **A veszedelmes vasuti pálya.** Mosztárból jelentik: A Mosztár felé haladó szarajevói személyvonat múlt éjjel kisiklott és csak a szerencsés véletlennek tulajdonítható, hogy nem zuhant le a mélységbe. *Dreznice* és *Paska-Gora* állomások közötti utszakoszon a vasuti vonal meredek hegyszakadék oldalán húzódik, alatta pedig harminc méter mélységben folyik a *Neretva*. A vonalnak ezen a részén amely a legveszélyesebb része a *Szarajevó-mosztári* vonalnak, már többször történt vasuti szerencsétlenség. Az elmúlt éjszaka hatalmas felhőszakadás volt Mosztár környékén, a nagy vihar több helyen sziklákat tépett le és a lezuhanó szikladarabok erősen megrongálták a vasuti vonalat. Amikor a személyvonat bekanyarodott a sziklaszorosba, beleütközött egy a pályatesten heverő sziklába, ennek folytán kisiklott. Ha a szerencsétlenség néhány méterrel odább történik, ahol a vasuti sín majdnem a szakadék szélén húzódik, a vonat menthetetlenül a *Neretvába* zuhan. A kisiklott vonat hét órai késéssel folytatta útját.

— **Oszlásnak indult hullát fogtak ki a Dunából.** Noviszadról jelentik: Pénteken reggel a noviszadi vasuti hidon szolgálatot teljesítő rendőr a Duna hullámai között egy hullát vett észre. Az erősen oszlásnak indult koltestet kihalászták és megindították a nyomozást azonosítására. A ruhájában *Weber* *Fülöp* és *Müller* *János* dájai lakosok nevére szóló okmányokat találtak.

— **Elítélték a cionista kongresszus elleni tüntetőket.** Bécsből jelentik: Tegnap tartották meg az első-bírósi tárgyalást azok ellen, akik ez év augusztus havában tartott cionista kongresszus alkalmából a nemzeti szocialista tüntetésekben részt vettek. Hét vádlottat csoportosulás miatt, valamint azért, mert a rendőri felhívásnak nem engedelmességek, negyvennyolc órától hét napig terjedő elzárásra ítélték. Három vádlottat felmentettek. Tíz másik vádlott ügyében a tárgyalást elhalasztották.

— **Öngyilkosság.** *Mess* *János* alexandrovói gazdálkodó lakásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már meghalt.

— **Chamberlain tanácskozása Rakovszky szovjetkövettel.** Londonból jelentik: Az angol külpolitika nagy eseménye, hogy Chamberlain külügyminiszter és *Rakovszky* szovjetkövet hosszú tanácskozás volt. A konferenciáról kibocsátott hivatalos közlemény igyekszik ennek jelentőségét leszállítani azzal, hogy csupán a londoni és párisi nagykövet cseréről és diplomáciai formásgokról volt szó, de politikai körökben nagy figyelmet kelt, hogy ez volt az első hosszabb megbeszélés az angol külpolitika irányítója és a szovjetkövet-saság külpolitikájának egyik vezető tényezője között, tehát bizonyosnak tartják, hogy megvitatták egymással a külpolitika legfontosabb kérdéseit s nyilván elsősorban Anglia és Szovjet-oroszország jövőbeli viszonyát.

— **Tolvaj háziszolga.** Noviszadról jelentik: *Varga* *József* háziszolgát a *Nikolajevszki* ucca 4. számú ház pincéjében lopáson érték. A tolvaj szolgát a rendőrség átadta az ügyészségnek.

— **Ellopta barátja ruháit.** Noviszadról jelentik: *Frangel* *Natalia* noviszadi asszony feljelentést tett a rendőrségen, hogy a gyenovicsi tengerészeti altiszt iskolában tanuló fia még régebben több ruhaneműt küldött neki haza, amelyet azonban még nem kapott meg. A rendőrség a nyomozás folyamán megállapította, hogy *Frangel* *Kohn* *Emil* noviszadi fiatalemberrel küldte el ruháit, a melyeket *Kohn* eladott. *Kohnt* a rendőrség letartóztatta.

— **Vérmegezésben meghalt egy noviszadi bankigazgató.** Noviszadról jelentik: *Veszélica* *Szteván*, a *Zadruzna* Banka ideiglenes igazgatója vérmegezést kapott. A szerencsétlen ember rettenetes kínok közt meghalt.

— **Pozsonyban letartóztattak egy szélhámós magyar álarisztokratát.** Pozsonyból jelentik: A pozsonyi fogházba egy régóta keresett és nagystílű szélhámóst szállítottak be, aki hónapokon keresztül üzte visszaéléseit Szlovénországban több arisztokrata neve alatt. A letartóztatott szélhámós a budapesti születésű *Georgievics* *István*, akit nemrégiben Bécsben is letartóztattak. Csehszlovákiában magyar arisztokratának adta ki magát és többektől nagyszögű pénzeket csalt ki. Bécsben is sok csalást követett el.

— **A szombori Tornakör műkedvelő-előadásai.** Szomborból jelentik: A szombori Tornakör műkedvelői szombaton, vasárnap és hétfőn előadják a „*Tolmács*” című népszínművet. Az előadások iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

— **Alaptalan gyűjtogatási gyanu.** Molról jelentik: Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a csendőrség letartóztatta *Szamek* *Gábort* és *Szamek* *Józsefet*, akiket azzal gyanúsítottak, hogy felgyűjtötték az udvarukon levő szalmakazalt. A két *Szamek* most annak közlését kéri, hogy nem tartóztatták le őket, csupán kihallgatták és a nyomozás során bebizonyult ártatlanságuk.

Mese a lovagról és a királykisasszonyról

A lovas szolt: »Szerettek én már régen, Királykisasszony, légy a feleségem.«

De felelt neki a királylány:

»Az nem megy olyan egyszerűen ám. Kemének ára van és ez az ár az, Hogy három próbát érettem kiállasz. Ha megteszed szerelmes lovagom, Tied leszek, esküvel fogadom.«

»Az első próba, ó lovas, ez lésszen: A hegyek között lenn a városzállon A hétfő sárkány pusztít szerteszét, Eredj és vágd le mind a hét fejét.«
A lovas tüstént utrakelt merészen, És estére már kétszer volt egészen: A sárkány két fejét ő leszelé
És elvitte a királylány elé.

A királylány erre egyet ásit
És szól: »Ez volt az első, jön a másik: Mire ma este a lap lemegyen Kertemben egy gyémánt hegyiség legyen!«
A lovas elmene, később visszatért
És szól: »A hegylanc készen lesz estére.«
Hogy hogy csinálta azt nem tudhatom
De készen volt a hegyiség az napon.

A lovas tehát két próbát kiállott.
De akkor a királylány rákiáltott:
»Harmadik próba: nekem, ha szeretsz Féléven belül egy lakást szerezz.«
A lovas válasza erre csak emyi:
Ha nem akarsz a feleségem lenni,
Hát mondd meg nyíltan angyalom
De froclizni magamat nem hagyom.

— halász —

Belgiumban megszüntették a német háborús bűnösök üldözését.

Brüsszelből jelentik: Az igazságügy-miniszter körrendeletet intézett a haditörvényszékekhez és a hadügyminiszterrel egyetértéssel elrendelte, hogy be kell szüntetni az egykori német tisztek ellen folyóamatba tett büntető pöröket, akik azzal vannak vádolva, hogy a háború idején belga földön vétségeket követtek el. Azt is kimondja a rendelet, hogy az eddig meghirdetett ítéletek nem hajthatók végre. A „National Belge“, amely erről hírt ad, hozzáteszi, hogy most már háborútlanság elárashatják a német gonosztevők Belgiumot, bátran jöhetnek és előkészítik a revánsháború. Ezt eredményezte Belgium számára Locarno.

— Vádirat a titeli gyilkos kozákkapitány ellen. Novisadról jelentik: Mint ismeretes, Ivanovics Saskov Vaszilje porocno-okopszkajai származású orosz kozákkapitány szeptember 7-én meggyilkolta Ibriscics Ivo titeli főpincért. Ivanovics Saskov Vaszilje nyomorát hozta fel borzalmas tette indítókául. Ebben a bűnygyben a novisadi államügyészség pénteken adta át a novisadi törvényszéknek a vádiratot. A tárgyalást december közepére tűzik ki.

— Tűz Novacsernyán. Becskerekről jelentik: Ilen Péter novacsernyai gazda tanyáján kedden tűz ütött ki és tízezer dinár értékű terményt elpusztított. A cendőrségnek az a gyanuja, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett. A nyomozás folyik.

— Feltékenység miatt öngyilkos lett egy kiszabadult feyenc. Prágából jelentik: Egy bérház negyedik emeletéről lévettette magát egy férfi és holtan került el az ucca kövezetén. Az öngyilkos egy kiszabadult feyenc volt, aki a brünni feygházban kitöltötte büntetését és most tért haza régi otthonába, de felesége kiutasította. Az asszony előadta a rendőrségnek, hogy válni akart férjétől s ezt megmondta neki, mikor visszatért. Összeveszték, férje feltékenykedett, egyszerre aztán felugrott az ablak párkányára, konyhakéssel beleszurt a mellébe s úgy fordult le a negyedik emeletéről a mélységbe.

Jouvenel szenátor Sarrail utóda

A druzok bekerítették Damaszkuszt — Pánizlám mozgalom Szíriában

Párisból jelentik: A kormány Henry de Jouvenel szenátort, a *Matin* főszerkesztőjét nevezte ki Szíria polgári biztósának és főparancsnokának. Jouvenel a kinevezést elfogadta és pénteken hosszasan tárgyalta Briand külügyminiszterrel, aki közölte vele azokat az irányelveket, melyek alapján Franciaország a szíriai-kérdést rendezni óhajtja.

Az új főparancsnok vasárnap utazik el Szíriába, ahol rögtön átveszi a francia csapatok vezetését.

A lapok értesülése szerint egyébként a szíriai felkelők tovább folytatják a harcot Damaszkuszért. A francia parancsnok, Gamelin tábornok megerősítette a várost, blokházakat építtetett, a külvárosok agyagfalait leromboltatta, amelyek a védelmet akadályozták volna és

barikkádokat, drótsövénykerítéseket emeltetett a legforgalmasabb utvonalakon.

Ennek ellenére a lakosság tömegesen menekül Damaszkuszba. A kereskedők idejében rejtékhelyekre vitték áruikat, maguk pedig családjaikkal és készpénzükkel biztosabb helyet kerestek.

Bírói zártörésért feljelentett adóügyi jegyző.

Sentáról jelentik: Grünwald Sándor adai kereskedő ellen — mint a Bácsmegeyi Napló is közölte — a bíróság elrendelte a csődöt és csődösszegezőnek dr. Holló Oszkár ügyvédet nevezte ki. Az ügyvéd intézkedésére, a csőd eljárás befejezéséig az üzletet lezárták. Grünwaldnak van tizenötezer dináros adótartozása is és ezért Jakovljevic Aron községi adóügyi jegyző, hogy az adóhátralék behajtását biztosítsa, felnyitatta az üzletet és az ott talált árut a községházára vitette. Dr. Holló Oszkár, amikor a történet tudomására jutottak, zártörés miatt bűnvádi feljelentést tett Jakovljevic jegyző ellen. A feljelentés folytán az ügy megvizsgálására dr. Diamant Ernő suboticei törvényszéki bíró Adára utazott.

— Moszkvának kémkedett egy csehszlovák kapitány. Prágából jelentik: Nagy feltűnést kelt egy újabb kémkedési eset, amelynek középpontjában Kracmer volt csehszlovák hadseregbeli repülőkapitány áll. Letartóztatták, mert bizonyosodott róla, hogy a moszkvai szovjetkormány számára kémkedett s állítólag a párisi szovjetmisszióval állott összeköttetésben, amelynek kiszolgáltatta a csehszlovák hadsereg szervezési titkait. Jelek vannak arra is, hogy Kracmer Románia hátrányára is kémkedett és román katonai titkokat is gyűjtött, miért a bolsevisták bőségesen megfizették.

— Bíróság elé állítják a Londonban letartóztatott kommunisztákat. Londonból jelentik: A bűnösök előzetes megvizsgálásával megbízott rendőrbíróság úgy intézkedett, hogy az izgatás vádjára alapján letartóztatott tizenkét kommunisztát bíróság elé kell állítani.

— A szentai katolikus Legényegylet kabaréja. A szentai Katolikus Legényegylet november 8-dikán, jótékonycélu kabaréelőadást rendez az Eugen szállóban. Kóvári, Zágon és Fekete kabaré számait adják elő a műkedvelők, továbbá szláv és magyar népdalokat énekelnek. Az előadást tánc követi.

— Jugoszláv társadalmi egyesület alakult Bécsben. Bécsből jelentik: »Szloga Szrba Hrvata« címmel jugoszláv társadalmi egyesület alakult pénteken Bécsben. Az ünnepélyes megnyitáson résztvettek a jugoszláv kolónia tagjai és a jugoszláv követ. A társaság tagjai üdvözlő táviratot küldtek a királynak.

Az amerikai főkonzul

két cirkálót kért kormányától Alekszandriából, mert Damaszkuszban sok amerikai család van.

A legújabb hírek szerint kétezer főnyi lázadó sereg Ranadan Salas vezetése alatt csütörtökön megszállotta Geludot, amely Damaszkusz és Palmyra között fekszik. Az egyiptomi lapok azt írják, hogy Gelud kerületének tizenkilenc falvából a benszüllött lakosság seregtől csatlakozik a lázadókhöz. A francia csapatok megtámadták a palesztinai határhoz közel a Hermon hegy lejtőin táborozó druzokat és szétverték.

A francia uralom gyűlöletes lett és

Damaszkusz bombázása pánizlám mozgalmat idézett elő.

A *Journal* igen pesszimistikusan itéli meg a helyzetet és azt írja, hogy a helyzet Szíriában kétségbeejtő és tartóhatatlan. A druzok, melyek egységes vezetés alatt állanak, bekerítették Damaszkuszt, mire a francia helyőrség parancsnoka értesítette a város lakosságát, hogy legyen elkészülve az újabb bombázásra.

Halálos autóelgázolás Budapesten.

Budapestről jelentik: Gróf Széchenyi Viktor nemzetgyűlési képviselő gépkocsija a Korond-uca sarkán, amikor egy teherkocsi előtt ki akart térni, a járdára szaladt és elgázolt egy idős asszonyt, aki nyomban meghalt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— A Bácsmegeyi Napló grafológusa Sentán. A Bácsmegeyi Napló grafológusa szombaton délután Sentára érkezik, ahol néhány napon át az érdeklődők rendelkezésére áll.

— A tüdőbaját akarta kikézelteni a zagrebi csekkhamisító. Zagrebből jelentik: A hamburgi rendőrség letartóztatta Mikolji Voljko körözött zagrebi sikkasztót, akit abban a pillanatban fogtak el, amint egy Madeirába induló hajóra szállt. Mikolji még 1921-ben, mint a zagrebi postaecskeelhivatal tisztviselője, hamisított csekkre két és fél millió dinárt vett fel és Németországba szökött, ahol Klagenfurtban villát vásárolt. Itt elfogták és hazaszállították Jugoszláviába. A zagrebi törvényszék annak idején három évi börtönrre ítélte. Ebből két évet kitöltött, mg a harmadikat amnesztia folytán elengedték. Kiszabadulása után súlyos tüdőbaját kapott, amit nem állt módjában gyógyíttatni. Hamis levelekkel újabb két milliós csalást követett el és Hamburgba szökött. Tartózkodási helyére úgy jöttek rá, hogy a *Vecser* című lap előfizetést kapott Hamburgból poste restante címére. Erre lett figyelmes a zagrebi rendőrség, amely figyelmeztette a hamburgi rendőrséget. A postahivatal épületében aztán le is tartóztatták a sikkasztót. Megindult el-lene a kiadatási eljárás.

— A Magyar Radikális Klub elnöksége fekkéri a nyugdíjas vasutasokat, hogy november hó 8-án, vasárnap reggel fél kilenc órakor a Vass Ádám-féle sörházban gyülekezzenek.

— Új termései rend Egyiptomban. Londonból jelentik: Az egyiptomi kormány elhatározta, hogy egy harmadával csökkenteni a pamuttermelésre szánt területeket. Ilyen intézkedést tett az egyiptomi kormány tavaly s ezt megelőzőleg 1920-ban és 1921-ben, hogy a világszerte csökkent kereslet káros következményeit megelőzze és Egyiptomban a népet olyan termelésre szorítsa, amely ennyivalóját biztosítsa. Ez alkalommal is döntő befolyással volt az egyiptomi kormány elhatározására, hogy Amerika pamuttermése ebben az évben rekordot ért el.

— Elnökválasztás a szentai zsidó nőegyletben. Szentáról jelentik: A szentai zsidó Nőegyletet, minthogy elnökei, dr. Löbl Nándorné, majd az utána megválasztott dr. Glücksthal Andorné, a tisztikar több tagjával együtt már hónapokkal ezelőtt lemondottak, vezetőség hiányában a feloszlás veszélye fenyegeti. Ezért a zsidó Nőegylet agilis tagjai vasárnapra rendkívüli közgyűlést hívtak össze, amelyen új elnököt választanak.

— A mozivászoura plagizált novella. Newyorkból jelentik: John H. Bacon amerikai polgár, nyugalmazott konzul, ezidőszerint Marseilleben lakik Franciaországban. Bacon a moziban véletlenül látta a »Pogány szenvedélyek« című amerikai mozidarabot, amelyről azonnal megállapította, hogy a darab egy novel-léből készült, melyet »Sárga bélyeg« címmel ő irt és tett közzé egy amerikai folyóiratban husz évvel ezelőtt. Bacon rögtön pert indított, s a nagy sikerrel bemutatott mozidarabot előállító gyártót nem kevesebb, mint félmillió dollár kártérítést követel. Bacon ügyvédje megállapította, hogy a gyár a »Pogány szenvedélyekkel« már több mint ötmillió dollárt keresett.

— Ügyvédi hír. Rafajlovics Milos dr. szuboticei ügyvéd Knez Mihajlova-ucca 10. szám alatt, saját házában, megnyitotta irodáját.

— Az ausztriai egyetemi tanárok fizetésemelést követelnek. Bécsből jelentik: A bécsi, gráci és innsbrucki egyetemek rektorai küldöttségben járultak a közoktatásügyi miniszterhez és emlékiratot nyújtottak át, amelyben az egyetemek állami segélyének felemelését és a tanárok helyzetének javítását sürgetik. A memorandum előadja, hogy a főiskolákon siralmasak a viszonyok, a csekély állami segély nem elegendő a könyvtárak és szertárok pótlására, tudományos műszerek beszerzésére, aminél fogva a kutató munka lehetetlen. Azt kéri az egyetemi tanárok, hogy a kormány fokozatosan emelje fel a dotációt a békebeli színvonalra és öt éven át szintén fokozatosan a pénz régi vásárló erejéhez mérten javítsa az egyetemi tanárok fizetését. Kifejti az emlékirat, hogy az állami hozzájárulás a békebelinek alig négyezerszerese, amiből a legszükségesebb beszerzések sem telnek ki és az egyetemi tanárok, akik a béke idején átlag harmincnégy tudományos művet vásárolhattak évente, most alig négy olyan könyvet fizethetnek meg, amelyre tudományos működésük érdekében feltétlenül szükségük van.

Mielőtt vásárol jégsekrenyt, sörparátust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Brača Goldner jégsekreny-, fabutor- és rézárugyártól Subotica, Jugoviteva 25.

SIMON-PUDER

tisztán azt a célt szolgálja, hogy ki-egésztse és tökéletesítse a

CRÈME SIMON

jótékony hatását.

A puder alkalmazása megszüntet minden zavart és kellemetlenséget, amelyet rossz és silány puderek okoznak, mert ez a puder finom, simulékony, nemesillatú és egyé-síti magában mindazokat a kelle-keket, amelyeket szépségét őrző és arcisztaságával törődő nő a jó pu-dertől elvár.

MINDENÜTT KAPHATÓ!

3316 - 19

SIMON CRÈME, PUDER és SZAPPAN

PARFUMERIE SIMON

59 Fg. Saint-Martin PARIS

— **Tkalcsics Juraj hegedűhangversenye Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Tkalcsics Juraj, az európai hírujugosláv művész 11-iki noviszadi művészhangversenyéhez belépőjegyek már csak korlátozott számban kaphatók a Bácsme gyei Napló fiókkiadóhivatalában (Wilson-tér 7. Telefon 580.)

— **Halálra gázolta a vonat.** Osijekről jelentik: Kovacevics György brodjanczi földműves az osijek-i vásárról hazatérőben, a bizováci állomás közelében kocsijával át akart hajtatni a vasuti síneken és nem vette észre a közeledő vonatot. A mozdony a kocsit elütötte és Kovacevics o'y szerencsétlenül zuhant le, hogy a vonat kerekei keresztülmentek a fején. Sz rnyethalt.

— **Lepadat és Jovanović szuboticiai cégénél vásárolt sorsjegyek közül november 5-én a következő számok nyertek: 5.000 dinárt: 28036, 138825 sz. 3.000 dinárt: 37499, 53056, 56106, 79987, 86583, 107131 sz. 1.000 dinárt: 29627, 58870, 92016, 148979 sz. 400 dinárt: 13103, 22, 14307, 89, 23049, 94, 28040, 29539, 75, 30707, 28, 65, 67, 73, 39207, 43, 41714, 42914, 44259, 47403, 61, 86, 53047, 49, 75, 55631, 43, 70, 71, 56141, 57992, 58857, 98, 67289, 68846, 71216, 91, 72428, 37, 70, 94, 73916, 76832, 79915, 84136, 66, 86121, 85, 86501, 71, 89458, 71, 92060, 102688, 104129, 96, 107502, 3, 109522, 54, 114812; 87, 117340, 119516, 122985, 131904, 132404, 133236, 46, 134430, 138817, 145400, 149211, 46.**

Dr. Majoros István fogorvos rendelőjét Trg. Szlobode 2—5. szám alá helyezte át. (Városházával szemben, az autótaxi állomás fölött.)

— **Sztrájk tört ki a brünni állatorvosi főiskolán.** Prágából jelentik: Az állatorvosi növendékek között Brünnben nagy a felháborodás Pardubsgy 'anár ellen, akit hazafiatlansággal vádolnak. A főiskola harminc hallgatója már kikérte elbocsátó levelét s most újabb száz diák váltott utlevelet, hogy külföldi állatorvosi akadémián iratkozzanak be. A brünni cseh diákok más főiskolákon egynapos tüntető sztrájkra készülnek.

Kraljevbregei pezsgő a vezető márka

Gragyanszka Kaszina november 8-án pontosan 5—7-ig tea-délután rendez a kaszinó tagjai és azok vendégei részére.

Ha fáj a feje és szédül, ha mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi »Ferenc József« keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a *Ferenc József* víz remek, természetalkotta hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

SPORT

Az olasz-magyar válogatott meccs előtt. A jugoszláv-olasz válogatott meccs tapasztalatai alapján Raugane szövetségi kapitány nem találta megfelelőnek az olasz reprezentatív csapat összeállítását és ezért Budapestre egy átszervezett együttest akar küldeni. A változások főleg a halvesorban és a közvetlen védelemben történtek. Az új csapat felállítása a következő: Combi. Alémandi — Belini, Dugoni — Bernardini — Gagini, Conti, Schiavino — Della Valle — Magnozzi — Cevenini.

Tipograph—Hakoah vasárnap délután fél 3 órakor futbal-mérkőzést tart a Bácska-pályán.

Vasárnapi sportprogram Becskereken. Vasárnap játszik bajnoki mérkőzést Becskereken a vrsaci *Dusan Silny* a ZsAK-Szlávia csapatával. Az Obilics Kikindán mérkőzik a *Srbija* csapatával.

Arne Borg amerikai állampolgár lesz. Newyorkból jelentik: Arne Borg, a svéd uszócsofoda, aki Amerikában letelepedett, az elmúlt héten a washingtoni külügyi hivatalnál benyújtotta az amerikai állampolgárság elnyerését célzó kérelmét.

KINTORNA

A házasságközvetítőhöz beállít a gazdag bácskai kereskedő. Szerencsés időben csempészett, szerencsés időben kötött a hitelezőivel kényszeregyezséget s így nem igen érzi a közgazdasági pangást. A házasságközvetítő örül a kitünő ügyfélnek.

— Faragó ur — kezdi el a boldog apa mondókáját. — Van én nekem egy egyetlen lányom, a Kitty, férjhez akarnám adni s ezen a már nem szokatlan uton keresek neki férjet.

— Ennél misem könnyebb... Nagyszerű választék van nálam, kiváló fiatal emberek. Orvos, mérnök, sőt van egy A) osztályu ügyvéd is...

— Aushalten — vágottközbe az apa. Nekem feltételeim vannak. Az én lányom, a Kitty, gazdag lány s így nem kell, hogy a vőlegénynek vagyona legyen, az se kell, hogy a vőlegény művelt legyen, mert a Kitty öt nyelvet beszél és zongorázik, művelt lány. Ellenben az szükséges, hogy legalább a vőlegény legyen tisztességes.

*
Balázs Árpád, a kiváló vajdasági festő most Kanizsa határában fest genreképeket. Minthogy mostanában hamar besötétedik, egy délután szörnyen szaporán dolgozott, meglehetősen idegessé tette tehát, hogy egy idősebb bácsi megállt mögötte s minden áron beszédbe akart vele elegyedni.

— Mit fest piktor ur? — kérdezi.
— Hagyjon most békén bátyám. Azt a felhőt akarom lefesteni s mindjárt elmegy.

— Halkja az ur, akkor fesse le hamar a házamat is, mert holnap az is *elme gy adóba*.

KÖZGAZDASÁG

Leszállítják a cukor behozatali vámját

Hetven százalékkal drágább a jugoszláviai cukor, mint a külföldi

A parlament pénzügyi bizottsága *Setyerov* Szlávko indítványára elvi határozatot hozott a cukor behozatali vámjának leszállításáról.

A kristálycukor mai behozatali vámjá száz kilogramm után harminc aranydinár, a kocka cukor után pedig negyven aranydinár. Ez a behozatali vám a legnagyobb egész Európában. Olaszországban például a cukor behozatali vámjá métermázsánként kilenc aranylirat tesz ki, ami dinárba átszámítva hatvan para kilogrammonként. Ezt a vámot Olaszország néhány nappal ezelőtt kétszeresre emelte, ami még mindig csak egy negyede a cukor jugoszláviai behozatali vámjának.

A kristálycukor mai ára 11.80 dinár, a kocka cukoré 13.40 dinár. A vámárpiacon ezzel szemben három és fél dinárért lehet kockacukrot vásárolni, de a négy dinár negyven parát kitevő vám mellett kilogrammonként még öt dinár állami fogyasztási adót kellene a külföldi cukor után fizetni. Eszerint a külföldi cukor, amelynek vételára hetven százalékkal olcsóbb, a vasuti szállítási díj nélkül a vámmal és állami fogyasztási adóval együtt tizenkét dinár kilencven parába kerülne.

Országos vásár Sztarakanizsán. Vasárnap, november 8-ikán lesz Sztarakanizsán az országos vásár, amelyre vérszentes helyről mindenféle állat felhajtható.

A bánáti kereskedelmi kamara a kereskedelmi perek gyorsításáért. Becskerekről jelentik: A bánáti kereskedelmi és iparkamara legutóbbi ülésének határozata értelmében felterjesztést tett az igazságügyminisztériumhoz, hogy az

egyeb bíróságoknál legalább egy bíró hetenként legalább kétszer kereskedelmi pereket tárgyaljon. Amennyiben ez nem lehetne lehetséges, a kamara arra kéri a minisztériumot, hogy a bíróságok a jövőben a mai viszonyoknak megfelelő kamatot állapítsanak meg a peresített tőke után.

A bánáti Vladimirovácon nem lehet országos vásár. Becskerekről jelentik: A bánáti Vladimirovác község előljárósága engedélyt kért a minisztériumtól, hogy a községben évenként kétszer országos vásárt tarthassanak. A kérelmet a becskerei kamarának kellett véleményezni, a kamara azonban elutasító véleményyt adott, azzal az indokolással, hogy a szomszédos Alibunár községben évenként négyszer van országos vásár és így az Vladimirovácon felesleges.

Százhat díjat nyertek a jugoszláv kiállítók a párisi kiállításon. Beogradból jelentik: Csütörtökön érkezett meg a kereskedelmi és iparügyi minisztériumhoz a párisi iparművészeti kiállítás igazgatóságának átírtata, amelyben a kitüntetett jugoszláv kiállítók névsorát küldi meg. Összesen tizenhárom »Grand prix«-t, tizennygy díszoklevelet, harminc aranyérmét, harminckét ezüst és tizenegy bronzérmét és hat dícsérő oklevelet nyertek a jugoszláv kiállítók.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. november 6.

Budapest deviza 1262—1266, valuta 1252—1266.
Prága deviza 60.01—60.51, valuta 59.75—60.25.
Berlin deviza 743—743 milliárd márka, valuta 739—743 milliárd márka.
Bécs deviza 1255—1259, valuta 1250.25—1256.25.
Trieszt deviza 4510—4520.
London deviza 274.
Newyork deviza 177.25.

Zürich, nov. 6. Zárlat: Beograd 9.20, Páris 20.60, London 25.1575, Newyork 519, Brüsszel 23.50, Milanó 20.40, Amsterdam 208.80, Berlin 123.60, Bécs 73.20, Szófia 30.03775, Prága 15.0375, Vasó 86, Budapest 72.70, Bukarest 2.475.

Zagreb, nov. 6. Zárlat: Páris 222.50, London 273.51—275, Newyork 56.1750—56.7750, Berlin 13.40—13.50, Bécs 7.92—8.02, Prága 166.61—168.61, Zürich 10.8580—10.9380.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 6. Buza: 5 vagon bácskai 245—246 dinár, 2 vagon bácskai, 77 kilós, 2%-os 247.50 dinár, 5 vagon bácskai 78 kilós, 2%-os 250 dinár, 1 vagon szerémi 245 dinár, Tengeri: 2 vagon bácskai 165 dinár, 40 vagon bácskai április—május, Dunahajó 140 dinár, 8 vagon szerémi 145—155 dinár. Bab: 3 vagon bácskai fehér 190—195 dinár, 1 vagon bácskai fehér választott 205 dinár. Liszt: 1 vagon 0-ás GG. bácskai 410 dinár, 3 vagon bácskai 0-ás kombinált 400—405 dinár, 1 vagon 2-es számú bácskai 350 dinár, 1 vagon bácskai 5-ös számú 300 dinár. Rozsliszt: 1 vagon bácskai 305 dinár. Irányzat: lanyha.

Sombori gabonatőzsde, nov. 6. Buza (dunai hajó) 245—250 dinár. Rozs (bácskai) 175—180 dinár. Zab (bácskai) 160—165 dinár. Tengeri (szombori) 167.50—172.50 dinár, noviszadi 167.50—172.50 dinár, szubotici 170—175 dinár. Összforgaom 232 vagon. Ebből 72 vagon buza, 142 vagon tengeri, 5 vagon liszt, 2 vagon zab, 4 vagon bab.

Szentai gabonaárak, nov. 6. A mai hetipiacon a következő árak szerepeltek: Buza: 230 dinár. Árpa: 140 dinár. Sör-árpa: 150 dinár. Zab: 135 dinár. Tengeri morzsolt prompt: 90 dinár. Decemberre: 95 dinár. Január-február: 100 dinár.

Március-áprilisra: 110 dinár. Kassza-duplikát: 125 dinár. Rozs: 170 dinár. Köles: 150—155 dinár. Bab: 140 dinár. 0-ás liszt: 435, kettős: 385, ötös kenyérliszt: 320, hetes liszt: 210, nyolcas takarmányliszt: 130 dinár. Korpa: 115 dinár. Irányzat: lanyha.

Budapesti terménytőzsde, nov. 6. A gabonatőzsdén az irányzat tartott. A kereslet gyenge. Az árukiadást is valamivel gyengébb, mint az elmúlt napokban. Az amerikai tőzsdéről szilárdabb irányzatot jelentettek. A tengeri gyengébb Chicagóban egy centtel.

A budapesti tőzsdén 355.000 koronás pénzkínálat van 77-es tiszavidéki búzában, ez a tegnapi hivatalos jegyzésnél 2500 koronával magasabb. Egyéb vidéki búzáért legfeljebb a tegnapi árat kínálják. Márciusi határidő búzáért ugyanannyit kínálnak, mint prompt tiszavidéki búzáért, 355.000 koronát.

Csikágói gabonatőzsde, nov. 6. Buza 166.5, decemberre 150.75, májusra 147.25. Tengeri 84.25, decemberre 75, májusra 79.125. Zab decemberre 38.625, májusra 43.25. Rozs decemberre 81, májusra 87.25.

Newyorki gabonatőzsde, nov. 6. Buza 173.5—172.75. Tengeri 97. Liszt 750—775. Az irányzat búzánál szilárd, tengerinél alig tartott.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna*: Bezdán 254 (—20), Bogojevo 333 (—12), Palánka 263 (—11), Noviszad 262 (—7), Zemun 260 (—10), Pancsevó 236 (—8), Szmederevo 324 (—8), Orsova 277 (+1). *Dráva*: Maribor 90 (—). *Zákány* —64 (—14), Donji Miholjac 76 (—9), Osijek 109 (—9). *Száva*: Zagreb —56 (—2), Sisak 70 (—20), *Jasenovac* 240 (—30), Bród 248 (—23), *Mitrovica* 270 (—20), Beograd 187 (—7). *Tisza*: Titel 270 (—10). *Kupa*: Karlovac 56 (—4). *Vrba*: Banja Luka 84 (—3). *Bosna*: Doboij 56 (—2). *Drina*: Zvornik 32 (—6). *Morava*: Csuprija 57 (+3).

KOTTÁK

LEGUJABB TÁNCDARABOK OPERETTEK ZENE-ALBUMOK

MINDEN UJDONSÁG

és a

SANG & KLANG

X. KÖTETE

AZ ÖSSZES KLASSZIKUS ÉS MODERN ZENESZERZŐK MŰVEI OLCSÓN BESZEREZHEŐK ZENEIRODALMI KÖNYVEK

VIG

ZENEMŰKERESKEDÉSÉBEN SUBOTICA

KIVÁNATRA INGYEN ÁRJEGYZÉKKEL SZOLGÁLUNK

9321

Mindenki táncol és énekel

a Wiener Boheme Verlag világszágerjei. Kapható minden jobb zeneműkereskedésben. Egy-egy eredeti kiadvány 15 din. Vezérképviselő B. St. Garamy, Novisad

9540

Olcsó élvezet

Onnek: mosakodók Elsa-szappannal! Hozzáértők mondják: Feller Elsa-szappana a jók közül a legjobb! Ezek az egészségi és szépségápoló szappanok nemcsak

jó illatu és jól habzó toalettszappanok, hanem orvostudományilag kipróbált és jóhatású alkatrészei vannak, kitűnően beválnak szepők, kiütések és mindenemü bőrtisztítással szemben. A bőrt megpuhítják és ellenállóvá teszik a víz és a hideg levegő ellen. Ottéle Elsa-

szappan van: Elsa-liliomtejszappan, Elsa-glicerinszappan, Elsa-boraxszappan, Elsa-kátrány- vagy shampoooszappan és Elsa-borotválószappan. Próbára öt darab Elsa-szappan csomagolással és portóval együtt a pénz előzetes beküldése ellenében 52 dinár. Utánvételnél a

postaköltség 10 dinárral több. A megrendelések így címzendők: Feller V. J. nő gyógyszerész, Stubica donja, központ 185, Horvátország. Egyes üveg ára 10 dinár. Kapható minden gyógyszertárban és a szakmabeli üzletekben.

NYILTTÉR.

Gerő-féle

Csödtömegkiárusítás nagyban és kicsinyben

Subotica, Cara Dušana ul. 2. (Kaszino épület)

Megkezdődött az eladás!

Mindenféle kötött áruk: harisnyák, zoknik, keztyűk, zsebkendők, stb. stb. beszerzési áron alul kiárusítatnak.

Mindenkinek alkalma van szükségletét olcsón beszerezni, míg a készlet tart.

Értesítés.

„Nada“ kiházasító és „Dar“ szüléti segélyegyesület tagokat felvesznek. Harambašićeva ulica 25. Jogakadémia mellett.

AJÁNDÉKBA ADUNK

- 1 Citroen automobilt
- 1 Radió készüléket, Neutrodyne-t 4 lámpásat New-York „Ware“ gyártmányt.
- 1 utigramphont bőrkazettában 6 lemezzel, New-York „Sonora“ gyártmányt.
- 7 vigaszdíjat

azon 10 vevőnek, akik ezen reklám-árúrástunk ideje alatt valamit gyártmányainkból vásárolnak. Egy üveg parfüm 30 dinár, amellyel együtt egy szelvényt kap, amellyel fent elősorolt ajándékok sorsolásában résztvesz. E reklám-árúrást folyó évi november hó 15-ig tart és a sorsolás eredménye mindazon lapokban közzététetik, amelyekben jelen hirdetésünk megjelenik. Azon vevők, akik a zsrébi vadászkiállítás a att szelvényeket kaptak, szintén részt vesznek a sorsolásban

VEL. BEČKEREKEN: Emeich Stagenschmidt
VEL. KIKINDÁN: NIKOLAUS STEIN
VRŠACON: Aleksander Steiner
PANČEVON: Mirko Ličanin
SOMBORBAN: Bazar Karl Lukacs
SUBOTICAN: „Nada“ d ogeria Karadjordjev trg
NOVI-SADON: Julka Neralič Zeljeznica ul. 59.

Nagyobb városokban mindenütt egy üzlet vezeti és árusítja a ar mányain at és ez a megfelelő hely lapban közzététetik. Egyéb helyekről megrendelések direkt pósta útján eszközözendők és szállítatnak, ha hozzájuk az összeg és 10 dinár portóköltség előre beküldetik.

PARFUMERIE „AIDA“ ZAGREB

Opatička ulica 12.

9241

Jugoszláv, szerb és horvát NEMZETI-ZASZLÓK

tisztá gyapjuból, színe nap és víz ellen garantálva van

60 cm. széles	90 cm. hosszú	Din.	45.—
75 " "	120 " "	" "	70.—
100 " "	150 " "	" "	100.—
120 " "	200 " "	" "	150.—

a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve, bárhova, utánvétellel 10 dinárral több, szállít

KLEIN ÉS WINKLER Subotica, Trumbićeva ul. 22.

Egyedárusítók minden városban kerestetnek.

Eladó ház és üzlet

Sentán, a Karadjordjeva-utcában eladó egy sarokház üzlethelyiségekkel és a benne folytatott iparüzemmel együtt. A lakást az eladó mindjárt átadja. Felvilágosítást ad dr. Holló Dénes és dr. Aradszky Iván zentai ügyvédek irodája

LEOPOLD FÜRST SUBOTICAI CÉG

(a „WINKLE“ KAPTAFAGYÁR KÉPVISELŐJE)

értesíti t. üzletfeleit, hogy speciális

cipésszellék-raktárát**Pašićeva ulica 7. sz. alá**

(Stejner-féle bőrnagykereskedés során)

helyezte át. Eladás nagyban és kicsinyben.

Gyenge férfiak

kik szexuális gyengeségben (impotenciában)

sz szenvednek, feltétlen rendeljék meg a

LIBIDIN-t

Külföldi orvos-tanár által szabadalmazva. Gyorsan és gyökeresen gyógyít. Érdeklődni főképviseletnél, Subotica postafiók126

9504

Olcsón**prima kivitelben megrendelhetők:**

Alumínium edények, mindennemü háztartási cikkek, olajozókannák, litografált játékaru cikkek, litografált festék, gyógyszer, vaselin, cukorka és cipőkrémdobozok és plakátok, „Henze“-féle szabadalmazott biztosítókkal felszerelt robbanásmentes kannák minden kivitelben, utcanév, házszám és egyéb felirati táblák, étessajka, kulacs, méhészeti cikkek és mindennemü kimérő készülékek (Petroleum, kávé részére stb.)

ANDOR ENGEL I DRUG SOMBOR

Telefon 169. - Kérjen képes árjegyzéket.

SZÜCSÖK FIGYELMÉBE! ASTRAGÁN**FÉLASTRAGÁN****BRABANTI****HERCOG-FÉLE FESTETT SAPKABŐRÖK és EGYÉB SZÖRMÉK****SZÉP ÁRUBAN, SZOLID ÁRAK MELLETT****DEUTSCH MÁRKUS****BÖRNAGYKERESKEDŐNÉL, PANČEVON****Idejekorán****lássa el magát téli tűzrevalóval****Elsőrendü, teljesen száraz****bükk tűzifa**

házhöz szállítva vagy a telepen átvéve

Marinko Savić

épület- és tűzifakereskedés nagyban és kicsinyben

szubotikai fiók

Oslobodenja ul. (Sentai ut) 19.

Telefon 620.

Tűzifaárak:

I. rendü bükkhasáb 100kg-ént 36 din.

I. " " felvágva " 40 din.

NAGYBAN

„MORAVIJA“

KICSINYBEN

KÖTÖTT- és SZÖVÖTT KONFEKCIÓGYÁR R. T. BEOGRAD

GYÁRI LERAKAT:

BEOGRAD

TERAZIJE 2.

SUBOTICA

ALEKSANDROVA ULICA 13.

SARAJEVO

ALEKSANDROVA ULICA

Ajánlja dus választékban téli trikotázs-ujdonságait nőknek, leánykának és gyermekeknek, kabátkákat, ruhákat, mellényeket, sálakat, kosztümöket, szvetttereket, sapkát, nadrágokat, bluzokat, férfi-mellényeket, sport lábszárvédőket, szvetttereket stb., **rendkívüli leszállított, szigoruan szabott árakon**, mert az ár megállapításánál az olcsó ár a legnagyobb figyelmet fordítjuk. Nagy raktár női harisnyákból és keztyűkből szintén legolcsóbb árban. Női kézimunka battiszt fehérnemü.

HAZAI IPAR

9447

HASZNÁLJA KI OLCSÓ ÁRAINKAT**HAZAI IPAR**

KORZÓ MOZI

Hétfő-kedd 9-10

ANATOL

Schnitzler tragikomédiája
7 felvonásban

szereplő-vasárnapig

VILAGATTRAKCIÓ!

Szent Iván éji álom.

Grotesk filmjáték Shakespeare világhírű színjátéka után

LIFKA MOZI

Égész héten!

Jugoszláviában először!
Douglas Fairbanks

Zorro a fekete lovag második attrakciója bravuroz ujdonsága

ROBIN HOOD (Erdők őriása)

Oroszlánzívű Richárd és Földnélküli János királyok harca a trónért a kereszt hadjáratok idejében 2 rész 11 felvonásban.

Mindkét rész egyszerre.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasatagolás és címsor
kiszámlázás nélkül. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felhívogató jellegű leveleket továbbítunk.
Kérdésekre készséggel válaszolunk.

Varrónő ajánkozik falura napi 50 dinárért, minden munkát, kabátot is előrendűen varr. Leveleket »Varrónő« jellegére e lap kiadóhivatala továbbítja. 9582

Korrepetitort keresek két IV. gimnazista gyermek mellé ellátás ellenében. Nők előnyben. Cím a kiadóban. 9562

Önálló angol nőiszabósegéd azonnalra felvétetik Pašić György Novisad Uspenska ulica. 1.

Gondnoknő házzvezetőnői állást keres több évi gyakorlattal, 30 éves urinő, szállodatulajdonos özvegye. Cím a kiadóhivatalban. 9578

Négy középiskolát végzett iparos állást keres. Beszél szerbül és magyarul. Cím a kiadóban. 9576

Uj női fodrász reklámairai:

- Ondolálás Din. 10.—
- Fejmosás Din. 10.—
- Manikűrözés Din. 8.—
- Hajvágás Din. 8.—
- Hajfestés Din. 80-140

Samo'jo Krnjac
Paja Kujundžića ul. 3.

Varrónő izlésesen és olcsón divatlap szerint készített estélyi, uccai és gyermekruhákat. Pontos és gyors munka. Jenőfiné, Massarykova ul. 8. (Volt Hosszu-ucca.) 9568

Fiatal fényképész segédnőt, szépen retusálót, pozitív, negatív, keresek Splitbe (Dalmácia) Borović fényképész szalon állandó alkalmazására. 9555 Cím a kiadóban. 9639

Egy 75 lóerős lokomobil, egy 120 lóerős lokomobil

Terot és Co. gyártmány, valamint egy 110 voltos egyenesáramu motor

OLCSÓN ELADÓ

Kérdőszöködni lehet
Beogradi Textil Industria Rt.-nál Beograd

Eladó vendéglő Sentán

a legforgalmasabb téren, öt legélénkebb uccára néző, a Népkert felé vezető uton, a tisztai vashid feljáró sarkán, nagyon jó hírnevű vendéglő szabad kézből azonnal eladó és nyomban átvehető.

Özv. Huszák Orbánné Senta
Zlatna Gréda ulica 1.

Uj hat üléses

Torino Fiat kocsi olcsón eladó

Cím:
Popper István Novisad, Jevrejska ulica 15.

Heumann Mór Karadordev trg 12.

volt
könyv-, zenemű-, „Národ“ kávéház
írószer és Kunetz-féle házba
papirkereskedését helyezte át.

Érettségizett irodagyakornok felvétetik. Buchsbaum József vaskereskedő, Paralelni put. 9571

„VICTORIA“ varrógépek

a német ipar gyöngye. Jugoszláviai vezérképviselése és egyedárúsítása:

E.M. FISCHER ZAGREB

Sudnička ulica 3.
Telefon: 18-06.

Vámmalmot, 1-2 vagon teljesítőképességgel bérbe vennék előnyös feltételekkel vagy önálló és szakszerű kezelést és vezetését a vele kapcsolatos irodai munkálatokkal vállalnám fix honorárium ellenében. Megkeresések »Nőtlen 27« jellegére a kiadóba. 9625

Tanulóleánvok jobb házból felvétetnek az Eszterka női kalapszalóban, Aleksandrova ul. 9. 9641

Van szerencsém t. veövömet értesíteni, hogy műhelyemet november 1-én saját házamba III. Sremska ulica 6. (ezelőtt Bimbó utca) helyezem át. Ugyanott mindennemű javítást elfogadok és kérem szives pártfogásukat.
Tisztelettel
Czirok József cipész.

Vizsgázott soffőr, gépész, géplakatos állást keres. Rigó Lajos, Novi-Bečej. (Bánát.) 9621

VÉTEL-ELADÁS

Bezdán községben jóforgalmu vendéglő és egy mázsa eladó. Megtekinthető a piac téren Sombori-ut mellett. Balla Ferenc vendéglősnél, Bezdán. 9575

200 hl. uj bor eladó. V., 13 Novembra ul. 58. 9591

Szentán forgalmas uccán modern uj ház melléképületekkel, 2 uccára portával, bármilyen üzletre alkalmas, eladó. Cím: Polák Fülöp, Senta. 9583

Kitünő állapotban levő zongora sürgősen és olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 9251

Allig használt hálósba költözködés miatt eladó. Agina ul. 4. 9569

Keveset használt rövid zongora eladó. Mazuraničeva ul. Mamuzić-ház.

FIFI KÖLNI VIZ Készíti PINTÉR gyógytár

Eladó 5 darab teherautó 2 tonnától 4 és 14 tonnásig és két butorszállító kocsi. Braća Čudanov, Velika-Kikinda. 9532

Kis F. adásvétel és zálogintézete, 1925 november 1-től a Trumbiceva ul. 11. (csirkepiac) költözködik át. Olcsón eladó: cipők, ruhák, kabátok, szövetek, nőingek, vászonkézimunkák, kávépótlék, különféle illatszerek, súlyesztővarrógép, cirilbetűs írógép, butorok, utazóbundák stb. I. krug, Bogovičeva ul. 12 (Kinizsi) 8474

Eladnám vagy elcserélném autót 10 lóerős petróleummotorommal szalgafűrészes gyári magánjáró. Stéfán János Bezdán.

Üzletfelosztás miatt kitünő bécsi áruimat olcsón kiárulom. Raktáron vannak: legfinomabb levélapok, dobozokban és mapákban, noteszek, üzleti könyvek és rajzszerek, s minden e szakmába vágó áruk. Kérem ugy a vidéki, mint a helybeli vevők b. pártfogását. Székely i drug, Subotica, Halbrohrház, Manojlović iroda mellett. 9613

4 HP Waterloo-Boy benzinnmotor eladó. Petroleummal is használható. — Szombori-ut 26. 9635

Eladó VI. kör, Kvaternikova ul. br. 29. egy ház hely 178 □-öl területtel, öt percnyre a város központjától igen előnyös fizetési feltételek mellett. Cím a kiadóban. 9629

Kifutó fiu felvétetik. — Buchsbaum József vaskereskedő, Paralelni put.

Használt faszindely eladó. Krmpotić Lajos IV., Vilsonova ul. 51. 9601

KÜLÖNFÉLE

Bolthelyiség VI. kör, Nikola Kulunčić ul. 6. sz. alatt műhelynek, esetleg raktárnak azonnal kiadó. Érdeklődni ugyanott. 9546

Forgalmas helyen raktárnak is alkalmas lakatos műhely felszereléssel átadó. Cím: Pallas, Paja Kujundžićeva ul. 4. 9642

Irodának alkalmas üzlet helyiség kiadó az Aleksandrova ulica mellett. Helyi piacon jól bevezetett ügynököt alkalmazok. — Ecetgyár I. Vojnovičeva ul. 5. 9640

Elcserélném egy-szoba és konyhás lakószobát hasonlóért. Cím Ivanova ulica 16. 9600

Csinosan butorozott szoba különbejáratu előszobával, mely konyhának is használható, december elsejére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 9570

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, egyszerű, vagyonos körökben diszkréten közvetíti **Paragó Jenő** irodája, Budapest. Népszínház utca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. Fővilágosítás díftalan. — Személyes megbízatás esetén előleges költség nincs! 9370

Orthopädiail vállalat Subotica

Ezton értesiti t. ügyfeleit, hogy vidékről is vállal és készít férfi, fiu vagy nő betegeknek pontos méret vagy negatív gipszmodellek szerint mindenféle csonkra műlabákat, műkezeket, egyenestartókat, invalidus testekre acélból mellfűzőket nikkelezve és bőrvéve budapesti Dollinger klinikai és Hessen orvostanár módszere szerint. Borda-törés, benuálás és amputálásra garancia mellett készíti vázákat, raktáron tart betegtoló kocsikat pneumatikus gumikerekekkel, golyókongforgó, kórházak, orvosok részére műtőasztalok, műszerek stb.

Tegyen megrendelést. A céget jonerze fel.

Aleksander Ignác
Subotica 9519
Majanski put. 17. Városi magazinnal szemben.

Fiatal uriaszony házzvezetőnői állást keres magános urnál azonnalra. Cím a kiadóban. 9608

Intelligens, független fiatalasszony magános urnál gazdasszonyi állást keres. Leveleket »Jó gazdasszony« jellegére a kiadóba kér. 9609

Megbízható, intelligens fiatalasszony kóser háztartás vezetését vállalja kereskedő családnál. Leveleket »Megbízható 32« jellegére a kiadóba kér. 9610

FRISS KAVIAR PRÁGAI SONKA EMMENTHALER ROQUEFORT
Sugár Manónál
kapható Subotica

Jólelkű, intelligens, fiatal nő, ki már ilyen minőségben működött, beteg mellett ápolónői állást keres. Leveleket »Jólelkű 32« jellegére a kiadóba kér. 9611

Szerb, horvát nyelvben perferkt fiatalember kereskedelmi érettségivel és hosszabb irodai praksissal állást keres. Megkereséseket »117« jellegére a kiadóba kér. 9612

Keresek november 15-re két szakképzett kertészt. Bednár Károly, Sztara-Kanjiža. 9620

Uj eserepkályhák

1600 Din.-tól beállításal kaphatók
Átalakításokat jutányos árban elvállal
Takács Mihály
cserepkályhás
Agina ulica 2. szám
(Városi zenedo mögött)

LEVELEZÉS

207. számú autó tulajdonosát felkérem, jelezze »Tisza« jellegére a kiadóban mikor találkozhatunk. 9631

P. T. urnak levele van. — Postrestant. Sz. 9588

Magánjáró gőzkazánt

megvételre keres
David Heisler i Sin
Stara-Pazova

FOGLALKOZÁS

Pénztárkezelő állást keres. Cím a kiadóban. 9596

Villany és vízvezeték szerelő, aki tanult géplakatos, havi fizetéssel alkalmaztatik. Cím a kiadóban.

Keresünk azonnali belépésre technikai üzlet részére négy középiskolai képzettségű gyakornokot. Beck i drug, Subotica. 9521

Kitünő állapotban levő 4 üléses

luxus autó

sürgősen eladó
Érdeklődni lehet
Schmolka hirdetőjében
Novisad, Futoški put 2.

Mészégető december 1-re állást keres. Pietli Pál III. Zagorska ul. 13. 9604

„VEDOMIN“

KAPHATÓ AZ ÖSSZES GYÓGYSZERTÁRKBAN LABORATORIUM, BEOGRAD, VEJFERTOVA 52.

EMULSIO ajánl minden orvos kezdődő tüdő-, cson- és sarattuberkolózisnál, bronchitisnél, katarhusos és egyéb tüdő megbetegedéseknél, a szervezetgyors gyógyítására és a megbetegedett szerv gyors elmeszesedésére

PASZTA alkalmazható az egész szervezet megerősítéséhez, elősegíti az étvágyat, legyengíti, ideges, vérszegény betegeknek és főleg skrofulusos és rahiticos gyermekeknek

Ami új 3967. számú modellünk
269 dinár

A munka emberének!

A cipő megválasztásánál óvatosabbnak kell lenni, mint a kalap választásánál. Kényelmetlen cipő korlátozza Önt munkájában, lehetetlenné teszi az Ön sikerét, rossz érzést kelt és árt az egészségnek.

Új formájú cipőt hozunk forgalomba, amely minden követelménynek megfelel. Ez a mi munkánk, tapasztalatunk, az egész világon elismert szaktudásunk alkotása.

Mindenkinek ki kell próbálni az új formájú cipőnket. Az, aki csak egy pár cipőt vásárolhat, a mi cipőnket kell, hogy hordja. Az, akinek több pár cipőre van pénze, minél előbb vegye meg a mi új formájú cipőnket, mert ez a munkánál, kirándulásokon és utazásnál fölülmulthatatlan.

Ez a forma a mi ajánló levelünk, mert a mi meggondolásunk legjobb kifejezője. Használja Ön is.

Dió

CIPELA I KOŽA DION. DRUŠTVO

Zagreb
Beograd
Osijek

Sombor
Vel. Bečkerek
Dubrovnik
Split

Sarajevo
Novi Sad
Brod n.Š
Zemun

Subotica
Skopje
Maribor